

275.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA POCZT I TELEGRAFÓW**

z dnia 2 marca 1931 r.

w sprawie ordynacji telegraficznej.

Na podstawie art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii, w brzmieniu załącznika do obwieszczenia Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 21 stycznia 1931 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 57) zarządzam co następuje:

§ 1. Wprowadza się ordynację telegraficzną, ustalając warunki przyjmowania, przesyłania i doręczania telegramów, wymienianych w obrocie wewnętrznym i zagranicznym za pośrednictwem państwowej sieci telegraficznej użyteczności publicznej, według brzmienia załącznika, stanowiącego część integralną niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i wchodzi w życie z dniem pierwszym miesiąca kalendarzowego, następującego po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach unormowanych niniejszym rozporządzeniem. W szczególności tracą moc:

1. Przepisy ordynacji telegraficznych byłych państw zaborczych.
2. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 stycznia 1926 r. o adresowaniu przesyłek pocztowych i telegramów, zamawianiu rozmów telefonicznych oraz używaniu języków w komunikacji telegraficznej i telefonicznej w obrocie wewnętrznym (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 51) — o ile dotyczy telegramów.
3. Rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 2 czerwca 1927 r. w sprawie telegramów o wielokrotnym miejscu przeznaczenia (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 517).
4. Rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 24 maja 1927 r. w sprawie radjotelegramów listowych, wymienianych z Ameryką „via Radio Warszawa” (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 528).
5. Rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 6 kwietnia 1928 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 24 maja 1927 r. w sprawie radjotelegramów listowych wymienianych z Ameryką (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 53, poz. 507).
6. Rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 2 kwietnia 1930 r. o telegramach na rachunek odbiorcy, wymienianych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 431).

Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 2 marca 1931 r. (poz. 275).

ORDYNACJA TELEGRAFICZNA.

CZĘŚĆ I.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Rozdział 1.

Państwowa sieć telegraficzna użyteczności publicznej.

§ 1.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii w brzmieniu jednolitego tekstu z dnia 21 stycznia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 57), wymiana wszelkiego rodzaju korespondencji telegraficznej, podlegającej opłatom, bez względu na to, czy to będzie korespondencja władz i urzędów państwowych lub samorządowych, czy też osób prywatnych, czyli tak zwana wymiana handlowa, może się odbywać tylko za pośrednictwem państwowej sieci telegraficznej użyteczności publicznej.

§ 2.

Państwową sieć telegraficzną użyteczności publicznej stanowi zespół urządzeń telegraficznych i radjotelegraficznych, zakładanych, utrzymywanych i eksploatowanych przez przedsiębiorstwo państwowe „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”.

§ 3.

Urządzenia telegraficzne i radjotelegraficzne, zakładane i utrzymywane przez inne władze i urzędy państwowe dla własnych, ściśle określonych celów służbowych, nie mogą być eksploatowane dla wymiany handlowej.

Wyjątek od tej ogólnej zasady stanowią:

- a) stacje telegraficzne kolejowe, utrzymujące łączność z siecią telegraficzną użyteczności publicznej za pośrednictwem sąsiednich urzędów telegraficznych przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”;
- b) stacje radjotelegraficzne, jako też semaforyczne ruchome na statkach żeglugi wodnej, utrzymujące łączność z siecią telegraficzną użyteczności publicznej za pośrednictwem stacji radjotelegraficznych lądowych lub też semaforycznych pobrzeżnych.

§ 4.

Udział stacji telegraficznych kolejowych w wymianie handlowej nosi nazwę „pomocniczej służby telegraficznej” (patrz rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów i Ministra Komunikacji z dnia 19 października 1928 r., ogłoszone w „Monitorze Polskim” Nr. 282 z dnia 6 grudnia 1928 r. pod poz. 685).

§ 5.

Pomocnicza służba telegraficzna może być wykonywana w zakresie pełnym lub ograniczonym.

Zakres pełny obejmuje całokształt służby telegraficznej urzędów pocztowo - telegraficznych w zakresie obrotu krajowego, zakres zaś ograniczony polega na przyjmowaniu od stron, odelegrafowywaniu i doręczaniu stronom telegramów:

- a) państwowych (§ 28);
- b) służbowych (§ 29);
- c) prywatnych pasażerskich, t. j. nadawanych przez podróżnych lub adresowanych do podróżnych jadących pociągami, w sprawach związanych z odbywaną przez nich podróżą.

Do wykonywania pomocniczej służby telegraficznej w zakresie ograniczonym powołane są wszystkie stacje kolejowe, wyposażone w odpowiednie urządzenia telegraficzne, w zakresie zaś pełnym — tylko pewna ich ilość, w zależności od potrzeb miejscowych.

Stacje kolejowe, powołane na zasadzie porozumienia zarządu przedsiębiorstwa kolei z zarządem przedsiębiorstwa poczt, telegrafów i telefonów do wykonywania pomocniczej służby telegraficznej w obrocie z zagranicą, wykonywają ją w takim samym zakresie, jak urzędy pocztowo - telegraficzne.

§ 6.

Sieć telegraficzna użyteczności publicznej Rzeczypospolitej Polskiej zapomocą specjalnych połączeń drutowych lub radiowych utrzymuje łączność z sieciami telegraficznymi użyteczności publicznej innych państw, tworząc łącznie z nimi t. zw. międzynarodową sieć telegraficzną użyteczności publicznej.

§ 7.

Do wykonywania publicznej służby telegraficznej powołane są instytucje krajowe i zagraniczne, których wykaz znajduje się w następujących czterech wydawnictwach urzędowych:

1. „Spis urzędów, agencji i pośrednictw pocztowych, telegraficznych i telefonicznych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz stacji kolejowych, upoważnionych do wymiany telegramów” — wydawnictwo Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

W spisie tym podane są urzędy, agencje i pośrednictwa zarówno telegraficzne lub pocztowo - telegraficzne, jak i wyłącznie pocztowe, nie posiadające wyposażenia telegraficznego.

2. „Nomenclature officielle des bureaux télégraphiques ouverts au service international” — wydawnictwo międzynarodowego biura związku telegraficznego.
3. „Nomenclature des stations fixes et terrestres” — wydawnictwo międzynarodowego biura związku telegraficznego;
4. „Nomenclature des stations de bord” — wydawnictwo międzynarodowego biura związku telegraficznego.

§ 8.

Udział urzędów, agencji i pośrednictw pocztowych w wykonywaniu służby telegraficznej polega na przyjmowaniu od stron nadawanych przez nie telegramów, doręczaniu stronom nadesłanych pod ich adresem telegramów oraz na wymianie wychodzących i wchodzących telegramów z najbliższymi urządzeniami telegraficznymi, bądź w drodze telefonicznej, bądź w drodze pocztowej.

§ 9.

Godziny, w których urzędy telegraficzne krajowe są czynne i dostępne dla stron, podane są w rubr. 6 lub też 7 spisu wymienionego w punkcie 1 § 7, zapomocą skrótów literowych, z których:

N oznacza służbę bez przerwy w ciągu całej doby,

N/2 oznacza służbę od 7 do 24,

C oznacza służbę od 7 w lecie i od 8 w zimie do 21,

L oznacza służbę od 8 do 12 i od 15 do 18,

L/2 oznacza służbę ograniczoną do trzech godzin na dobę.

Ten normalny czas trwania służby w urzędach, oznaczonych literą C, ulega skróceniu w niedziele i w ustawowe dni świąteczne do siedmiu godzin: od godziny 8-ej do 12-ej i od 15-ej do 18-ej; w urzędach, oznaczonych literą L, — do trzech godzin: od godziny 9-ej do 11-ej i od 15-ej do 16-ej.

W urzędach, czynnych w miejscowościach kąpielowych lub klimatycznych w czasie sezonu, jak również w urzędach, uruchamianych z okazji targów, wystaw i t. p., czas trwania służby ulega przedłużeniu w zależności od potrzeb miejscowych.

Czas trwania służby telegraficznej w urzędach pocztowych (rubryki 6 i 7 spisu wymienionego w punkcie 1 § 7 niewypełnione) dostosowany jest do godzin, w czasie których dokonywane są czynności pocztowe.

Po nadejściu godziny zamknięcia urzędu przerywa się przyjmowanie telegramów od nadawców, lecz praca na aparatach trwa do chwili, gdy będą przesłane wszystkie, podlegające przesłaniu telegramy wychodzące, oraz przyjęte od innych urzędów telegraficznych telegramy wchodzące i tranzytowe.

R o z d z i a ł 2.

Warunki korzystania z państwowej sieci telegraficznej użyteczności publicznej.

§ 10.

Każdy ma prawo do korzystania z urządzeń państwowej sieci telegraficznej użyteczności publicznej, a mianowicie: do nadawania i odbierania telegramów, pod warunkiem, by były one w sposób przepisowy opłacone, a treść ich i forma odpowiadały postanowieniom niniejszej ordynacji.

§ 11.

Prawo swobodnej wymiany korespondencji telegraficznej za pośrednictwem państwowej sieci te-

legraficznej użyteczności publicznej podlega ograniczeniom w stosunku do osób:

- a) pozbawionych wolności,
- b) przeciwko którym prowadzone jest dochodzenie lub postępowanie karno - sądowe (podejrzanych, oskarżonych),
- c) którym ogłoszona została upadłość.

Telegramy, nadchodzące pod adresem osób wskazanych pod a), urzędy pocztowo - telegraficzne doręczają przełożonemu więzienia.

Telegramy, nadawane przez osoby wskazane pod b) lub pod ich adresem nadchodzące, urzędy pocztowo - telegraficzne są obowiązane, na żądanie sądu, wydawać sądowi lub prokuratorowi, bądź też na żądanie prokuratora wstrzymać ich wydanie zgodnie z adresem, aż do czasu uzyskania polecenia sądu, nie dłużej jednak niż na trzy dni. O ile w ciągu wskazanych trzech dni urząd pocztowo - telegraficzny nie otrzyma postanowienia sądu o wydaniu zatrzymanych telegramów prokuratorowi lub sądowi, telegramy te podlegają wysłaniu lub doręczeniu zgodnie z adresem.

Telegramy, nadchodzące pod adresem osób wskazanych pod c), urzędy pocztowo - telegraficzne, po otrzymaniu z sądu zawiadomienia o ogłoszeniu (otwarciu) upadłości, doręczają kuratorowi (zarządcy) masy upadłościowej, dopóki sąd nie wyda innego zarządzenia.

§ 12.

W razie wstrzymania lub ograniczenia w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów (art. 18 ustawy z 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii) wymiany telegramów prywatnych bądź wszelkiego rodzaju, bądź tylko pewnych rodzajów, na całym obszarze Państwa lub na jego części, ze wszystkimi lub tylko z niektórymi państwami zagranicznymi, Minister Poczty i Telegrafów wydaje w tym kierunku potrzebne zarządzenia.

Wstrzymanie lub ograniczenie wymiany telegramów prywatnych powinno być podane do publicznej wiadomości zapomocą odpowiednich ogłoszeń, urzędy zaś zagraniczne zawiadamiane są o powyższym przez międzynarodowe biuro związku telegraficznego w Bernie.

§ 13.

Telegramy wysyłane za pośrednictwem państwowej sieci telegraficznej użyteczności publicznej podlegają opłatom taryfowym, których wysokość niezależna jest od osoby nadawcy i odbiorcy.

Wolne od opłat są:

- a) telegramy służbowe władz, urzędów oraz organów pocztowych, telegraficznych i telefonicznych;
- b) telegramy meteorologiczne Państwowego Instytutu Meteorologicznego w Warszawie, jego stacyj i obserwatorów oraz komunikaty lotniczo - meteorologiczne „lotmet”;
- c) telegramy alarmowe osób prywatnych, wysyłane do właściwych władz państwowych o pomoc w wypadkach napadów rabunkowych, katastrof kolejowych i lotniczych

- oraz klęsk elementarnych, jak również zawiadomienia lotnicze „lotzaw”;
- d) telegramy władz wojskowych w czasie mobilizacji i wojny.

§ 14.

Nie mogą być przyjmowane od nadawców, przesyłane i doręczane adresatom telegramy, których treść sprzeciwia się prawu, porządkowi publicznemu, bezpieczeństwu Państwa, jak również zasadom moralności i obyczajności.

W sprawach odmowy przyjęcia od nadawcy telegramu z powodu niedozwolonej treści decyduje naczelnik urzędu nadawczego. Gdyby jednak wskutek niedopatrzania tego rodzaju telegram został przyjęty, może on być wstrzymany przez urząd telegrafowy lub przez urząd doręczający, o czym niezwłocznie winien być powiadomiony nadawca wstrzymanego telegramu oraz prezes dyrekcji poczt i telegrafów, której podlega urząd zarządzający wstrzymanie.

Na decyzje urzędów telegraficznych nadawcy mogą wnosić zażalenia do prezesów właściwych dyrekcji poczt i telegrafów, a na decyzje prezesa dyrekcji — do Ministra Poczty i Telegrafów.

§ 15.

Nie mogą być przyjmowane od nadawców, a przyjęte mogą być wstrzymywane przez urząd doręczający, pod warunkiem natychmiastowego powiadomienia o tem urzędu nadawczego, telegramy zagraniczne, adresowane na imię agencji lub osób, co do których zostało ustalone, iż trudnią się one zawodowo pośrednictwem przy wymianie telegramów między nadawcami i właściwymi adresatami, w celu zwalniania swoich klientów od opłat telegraficznych w pełnym wymiarze, należnych w razie bezpośredniego nadania telegramu do właściwego adresata.

Rozdział 3.

Tajemnica korespondencji telegraficznej.

§ 16.

Funkcjonariusze przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” oraz inne organy, powołane do współdziałania przy przesyłaniu telegramów, obowiązani są do jak najściślejszego przestrzegania tajemnicy korespondencji telegraficznej, zastrzeżonej w art. 106 Konstytucji.

Nie wolno im wykorzystywać dla własnych celów, bądź też rozgłaszać treści telegramów, znanej z racji wykonywanych czynności służbowych, jak również udzielać osobom trzecim wiadomości o tem, kto, z kim, kiedy i w jakich sprawach koresponduje.

Funkcjonariusze winni naruszenia tajemnicy korespondencji telegraficznej odpowiadać za to dyscyplinarnie i karnie.

§ 17.

Nadawca lub adresat telegramu, lub też ich pełnomocnicy, upoważnieni do odbioru korespon-

dencji telegraficznej, po należytem wylegitymowaniu się i po uiszczeniu odpowiednich opłat, mają prawo żądać za pośrednictwem urzędu nadawczego lub oddawczego:

- a) udzielenia wyjaśnień w sprawie nadanego lub odebranego telegramu,
- b) okazania pierwowpisu telegramu lub dowodu doręczenia,
- c) wydania uwierzytelnionych odpisów telegramu lub dowodu doręczenia,

nie mają natomiast prawa żądać wydania im do rąk pierwowpisu telegramu lub dowodu doręczenia.

Pierwopisy telegramów lub oryginały dowodów doręczenia będą wydawane na żądanie sądu tylko sądowi lub prokuratorowi.

Nie mogą być okazywane adresatom do przejrzenia, jak również wydawane, odpisy telegramów wycofanych lub też unieważnionych przez nadawcę.

§ 18.

Żądania o udzielenie wyjaśnień lub okazanie pierwowpisów mogą być przedstawiane ustnie lub pisemnie, żądania o wydanie uwierzytelnionych odpisów — tylko w drodze pisemnej lub telegraficznej.

Wszelkich wyjaśnień w sprawie nadanych lub odebranych telegramów udzielają zarówno urzędy nadawcze, jak i oddawcze bądź ustnie, bądź pisemnie lub w drodze telegraficznej. Wydają uwierzytelnione odpisy lub okazują pierwowpisy do przejrzenia urzędy nadawcze, gdy chodzi o pierwowpisy telegramów, urzędy zaś oddawcze, — gdy chodzi o dowody doręczenia.

Nie udziela się żadnych wyjaśnień w drodze telefonicznej.

Obowiązek udzielania wyjaśnień, okazywania pierwowpisów lub wydawania odpisów telegramów lub dowodów doręczenia wygasa po upływie terminu zastrzeżonego dla przechowywania telegramów i dokumentów telegraficznych (§ 131).

Rozdział 4.

Taryfy telegraficzne.

§ 19.

Wysokość opłat, pobieranych za wydawanie i doręczenie telegramów wewnętrznych oraz za wykonanie dodatkowych świadczeń z tem związanych, ustala Minister Poczty i Telegrafów. Stawki tych opłat podane są w taryfie telegraficznej wewnętrznej.

§ 20.

Wysokość opłat pobieranych za wydawanie i doręczenie telegramów zagranicznych oraz za wykonanie dodatkowych świadczeń z tem związanych, ustala się jako sumę opłat końcowych na dobro rządów telegraficznych miejsca nadania i przeznaczenia i opłat tranzytowych na dobro rządów telegraficznych państw i przedsiębiorstw, biorących udział w wydaniu telegramów. Wysokość tych opłat określa regulamin międzynarodowej konwencji telegraficznej, stanowiący załącznik do tejże konwencji, zawartej w Petersburgu 10/22 lipca r. 1875

(Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 72, poz. 649), w brzmieniu ustalonym ostatnią kolejną rewizją.

Taryfa zagraniczna jest ogłaszana w osobnym wydawnictwie Ministerstwa Poczty i Telegrafów. Prócz stawek opłat normalnych zawiera ona również wyszczególnienie państw, które zgodziły się na wymianę telegramów o charakterze specjalnym, za zniżoną opłatą, z podaniem wysokości tych zniżonych opłat.

CZEŚĆ II.

RODZAJE TELEGRAMÓW.

Rozdział 1.

Podział telegramów na grupy, zależnie od miejsca nadania i przeznaczenia.

§ 21.

Zależnie od miejsca nadania i przeznaczenia telegramu, telegramsy dzielą się na cztery zasadnicze grupy:

- a) telegramsy wewnętrzne (krajowe),
- b) telegramsy zagraniczne (międzynarodowe),
- c) telegramsy morskie,
- d) telegramsy o wielokrotnem miejscu przeznaczenia, wydawane w drodze radjotelegraficznej lub radjotelefonicznej.

§ 22.

Telegramsy wewnętrzne są to telegramsy, dla których zarówno miejscem nadania jak i przeznaczenia są urzędy telegraficzne krajowe.

Z pośród telegramów wewnętrznych odrębną grupę stanowią telegramsy miejscowe, t. j. takie, których przyjęcie od nadawców i doręczenie adresatom skutecznia ten sam urząd lub dwa urzędy, czynne w jednej i tej samej miejscowości.

§ 23.

Telegramsy zagraniczne są to telegramsy, dla których miejscem nadania są urzędy krajowe, miejscem zaś przeznaczenia — urzędy zagraniczne lub odwrotnie, oraz telegramsy, dla których i miejscem nadania i miejscem przeznaczenia są urzędy zagraniczne, a więc takie telegramsy, które przez terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej przechodzą tranzytem.

§ 24.

Telegramsy morskie są to telegramsy, dla których miejscem nadania są urzędy na lądzie stałym, miejscem zaś przeznaczenia — ruchome stacje okrętowe lub odwrotnie.

Wymiana telegramów morskich między statkiem i międzynarodową siecią telegraficzną użyteczności publicznej odbywa się za pośrednictwem tak zwanych stacji pobrzeżnych (ładowych) bądź radjotelegraficznych, bądź semaforycznych.

Telegramsy morskie, które mają być wydane za pośrednictwem stacji semaforycznej oznacza nadawca przed adresem płatną wskazówką służbową

= Sem =, także telegramy, które mają być wydane za pośrednictwem radiostacji lądowej (pobrzeżnej) oznacza urząd nadawczy w nagłówku bezpłatną wskazówką służbową = radio =.

W telegramach morskich przed adresem może nadawca podać płatną wskazówką = Jx = (x dni), która wskazuje ilość dni, w ciągu których stacja pobrzeżna obowiązana jest trzymać telegram w pogotowiu do wydania na statek.

Z pośród innych płatnych wskazówek służbowych, którymi nadawca zaznacza specjalny charakter telegramu, dozwolone są wskazówki = RP x =, = TC =, = PC =, = PCD =, = PCP =, = TMx =, = express = i = D = (§§ 35, 37, 38, 39, 42 i 47), o ile chodzi o telegramy morskie, wymieniane za pośrednictwem radiostacji lądowych (pobrzeżnych) lub też wskazówki = RPx =, = PC =, = PCD =, = PCP = i = D =, o ile chodzi o telegramy morskie, wymieniane za pośrednictwem stacji semaforycznych. Zarówno w jednym, jak i w drugim wypadku wskazówką = PC =, = PCD = lub = PCP = mogą być oznaczone tylko telegramy adresowane na statek, przyczem zawiadomienie o doręczeniu zawiera w tym wypadku tylko dane, dotyczące przesłania telegramu przez stację lądową (pobrzeżną) do stacji okrętowej. Wskazówka = D = dotyczy jedynie przebiegu telegramu na połączeniach sieci telegraficznej. Wskazówką = RPx =, z pośród telegramów wymienianych za pośrednictwem stacji semaforycznych, mogą być oznaczane tylko telegramy adresowane na statek.

Adres telegramu morskiego winien zawierać:

- a) nazwisko lub stanowisko adresata,
- b) nazwę statku w brzmieniu, w jakim podana jest w pierwszej kolumnie „Nomenclature des stations de bord”,
- c) nazwę stacji lądowej (pobrzeżnej) w brzmieniu, w jakim podana jest w „Nomenclature des stations fixes et terrestres”.

Telegramy morskie, wymieniane za pośrednictwem radiostacji lądowych (pobrzeżnych), mogą być pisane we wszystkich językach dozwolonych w korespondencji międzynarodowej, wymieniane zaś za pośrednictwem stacji semaforycznych — tylko w języku kraju, w którym położona jest stacja semaforyczna, lub też zapomocą grup liter, stanowiących sygnały międzynarodowego kodu.

§ 25.

Telegramy o wielokrotnem miejscu przeznaczenia, wydawane w drodze radiotelegraficznej, bądź radiotelefonicznej, są to komunikaty telegraficzne, dla których miejscem nadania może być bądź urząd krajowy, bądź urząd zagraniczny, miejscem zaś przeznaczenia — dowolna ilość urzędów lub stacji odbiorczych zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Nie zawierają one adresów poszczególnych odbiorców, lecz tylko wyraz umówiony między nadawcą, a odbiorcami.

Tekst takiego telegramu może być napisany zarówno w języku jawnym, jak i w języku tajnym, i zawierać wyłącznie wiadomości polityczne, handlowe, giełdowe i t. p., nie może natomiast zawierać

wiadomości o charakterze korespondencji prywatnej.

Prawo nadawania i odbierania telegramów o wielokrotnem miejscu przeznaczenia przysługuje tylko tym osobom i instytucjom, które, na podstawie złożonych przez nie podań, otrzymały na to zezwolenie Ministerstwa Poczty i Telegrafów.

§ 26.

Należność za telegramy oblicza się według następujących taryf:

- a) gdy chodzi o telegram wewnętrzny — według taryfy wewnętrznej,
- b) gdy chodzi o telegram zagraniczny — według taryfy zagranicznej,
- c) gdy chodzi o telegram morski — według taryfy bądź wewnętrznej, bądź zagranicznej, za przebieg telegramu między urzędem stałym, a stacją lądową (pobrzeżną) oraz według taryf, wskazanych w rubr. 10 „Nomenclature des stations fixes et terrestres” na dobro stacji lądowej (pobrzeżnej) i w rubr. 10 „Nomenclature des stations de bord” — na dobro stacji okrętowej (ruchomej) lub też według taryfy stałej po 20 centymów od wyrazu, na dobro stacji pobrzeżnej semaforycznej,
- d) gdy chodzi o telegram o wielokrotnem miejscu przeznaczenia — według taryf specjalnych, przewidujących pobieranie opłat zarówno od nadawcy jak i od wszystkich odbiorców.

Rozdział 2.

Podział telegramów na grupy, zależnie od osoby nadawcy i adresata i od treści.

§ 27.

Zależnie od osoby nadawcy lub też odbiorcy i od treści, telegramy dzielą się na trzy grupy:

- a) telegramy państwowe, oznaczane w nagłówku znakiem S,
- b) telegramy służbowe, oznaczane w nagłówku znakiem A,
- c) telegramy prywatne bez znaku odróżniającego.

§ 28.

Do telegramów państwowych zalicza się:

- a) W obrocie wewnętrznym — telegramy, nadawane w sprawach urzędowych przez Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałków Sejmu i Senatu, Naczelnego Wodza lub też Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, Prezesa Rady Ministrów i ministrów oraz przez podległe im władze i urzędy państwowe, jak również odpowiedzi na te telegramy.
- b) W obrocie z zagranicą — telegramy, nadawane przez głowę państwa, ministrów, głównodowodzącego sił lądowych i morskich, przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych państw obcych, Generalne-

go Sekretarza Ligi Narodów, jak również odpowiedzi na te telegramy.

Telegramy agentów konsularnych, którzy na własną rękę prowadzą przedsiębiorstwa handlowe, uważane są za telegramy państwowe w tych tylko wypadkach, gdy są adresowane do władz i urzędów państwowych i dotyczą spraw służbowych.

Odpowiedź na telegram państwowy traktowana jest jako telegram państwowy w tych tylko wypadkach, gdy nadawca okaże telegram państwowy, na który odpowiada.

Telegram państwowy winien być stwierdzony pieczęcią osoby lub instytucji, która go nadaje, formalność ta nie jest jednakże warunkiem nieodzownym do uznania telegramu za państwowy, gdy autentyczność jego nie nastęrcza wątpliwości.

§ 29.

Do telegramów służbowych zalicza się:

- a) telegramy i noty, nadawane przez władze, urzędy i organa pocztowe, telegraficzne i telefoniczne: w obrocie wewnętrznym — w sprawach służby pocztowej, telegraficznej i telefonicznej; w obrocie zagranicznym — w sprawach służby telegraficznej i telefonicznej, w sprawach zaś służby pocztowej tylko na podstawie specjalnych umów z poszczególnymi państwami;
- b) noty płatne, nadawane przez urzędy pocztowo-telegraficzne na żądanie stron w sprawie nadanych lub odebranych przez nie telegramów;
- c) telegramy meteorologiczne, nadawane przez Państwowy Instytut Meteorologiczny i podwładne mu stacje i obserwatorów oraz komunikaty lotniczo-meteorologiczne „lotmet“;
- d) telegramy alarmowe osób prywatnych, wysyłane do właściwych władz państwowych o pomoc w wypadkach napadów rabunkowych, katastrof kolejowych i lotniczych oraz klęsk elementarnych, jak również zawiadomienia lotnicze „lotzaw“;
- e) telegramy władz wojskowych w czasie mobilizacji i wojny.

§ 30.

Wszystkie telegramy, niewymienione w §§ 28 i 29, zalicza się do telegramów prywatnych.

Z pośród telegramów prywatnych odrębne grupy stanowią telegramy prasowe i przekazowe.

§ 31.

Telegramy prasowe są to telegramy, nadawane przez prasowe agencje telegraficzne lub przez korespondentów pism zarówno krajowych, jak i zagranicznych, adresowane do redakcyj pism codziennych lub periodycznych lub do agencji telegraficznych, lecz nie do poszczególnych osób, w instytucjach tych zatrudnionych. W telegramach prasowych mogą być podawane wiadomości polityczne, handlowe, giełdowe lub inne, przeznaczone do rozpowszechnienia

w pismach, nie wolno w nich natomiast podawać wiadomości, mających charakter reklamy, ani też takich, za których umieszczenie w pismach, pisma te pobierałyby opłatę. O ileby telegram prasowy zawierał cyfry bez tekstu objaśniającego, nadawca winien udowodnić, iż są to kursy giełdowe lub ceny targowe.

Telegramy prasowe winny być napisane tylko w jednym z języków jawnych, dopuszczonych w kraju nadania lub przeznaczenia dla telegramów prasowych (patrz taryfa zagraniczna), lub w języku francuskim.

Przed adresem telegramu prasowego nadawca obowiązany jest podać płatną wskazówkę służbową — prasowy — lub = presse =.

Z pośród innych specjalnych wskazówek nadawcy może mieć zastosowanie tylko wskazówka — T M x = (§ 39), przyczem za odpisy w tym przypadku pobierana jest opłata normalna.

Telegramy prasowe podlegają opłatom według stawek znizonych do połowy. Wykaz państw, które dopuszczają wymianę telegramów prasowych, oraz obowiązujące stawki taryfowe podane są w taryfie zagranicznej.

Ze specjalnych przywilejów pod względem opłat korzysta w ruchu wewnętrznym Polska Agencja Telegraficzna.

Prawo nadawania telegramów prasowych za znizoną opłatą przysługuje tylko osobom, posiadającym odpowiednie legitymacje dziennikarskie. Legitymacje te, o ile chodzi o telegramy wewnętrzne, wydaje redakcja czasopisma, w której korespondent pracuje, o ile zaś chodzi o telegramy zagraniczne — związek korespondentów prasy zagranicznej oraz klub korespondentów zagranicznej prasy żydowskiej w Polsce. Legitymacje korespondentów zagranicznych winny być opatrzone fotografią korespondenta i stwierdzone pieczęcią Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Dziennikarzom zagranicznym, nie należącym do związku i do klubu, legitymacje wystawia Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

§ 32.

Telegramy przekazowe są to telegramy nadawane przez urzędy pocztowe na życzenie nadawców telegraficznych przekazów pieniężnych.

Tekst telegramu przekazowego prócz danych, dotyczących przekazywanej sumy, może zawierać i inne wiadomości, przeznaczone dla odbiorcy przekazu.

Nadawca przekazu oprócz opłat pocztowych uiszcza również opłatę za telegram według ilości zawartych w nim wyrazów.

Ze szczególnych zleceń nadawcy dozwolone są tylko następujące: — R P x =, — T C =, — P C = i — D = (§§ 35, 37, 38 i 47).

§ 33.

Przy przyjmowaniu od nadawców, przesyłaniu i doręczaniu adresatom pierwszeństwo przysługuje telegramom państwowym, następnie służbowym, a po nich dopiero prywatnym.

Z pośród telegramów państwowych (§ 28) za najpilniejsze uznaje się telegramsy w sprawach ułaskawienia osób, skazanych na karę śmierci.

Z pośród telegramów służbowych (§ 29) za najpilniejsze uznaje się telegramsy mobilizacyjne, alarmowe i władz, urzędów i organów pocztowych, telegraficznych i telefonicznych w sprawach przywrócenia przerwane go ruchu telegraficznego lub telefonicznego.

Z pośród telegramów prywatnych (§ 30) za najpilniejsze uważa się telegramsy = E = (błyskawiczne) = D = (pilne), a po nich — Polskiej Agencji Telegraficznej.

Rozdział 3.

Telegramsy o charakterze specjalnym.

§ 34.

Telegramsy, których nadawcy zastrzegają sobie wyjątkowe, przewidziane jednakże postanowieniami ordynacji, traktowanie tych telegramów, bądź pod względem sposobu ich wydania lub doręczenia, bądź pod względem taryfikacji, noszą nazwę telegramów o charakterze specjalnym.

Charakter specjalny telegramu zaznacza nadawca, umieszczając na pierwopisie telegramu, bezpośrednio przed adresem, odpowiednią płatną wskazówkę służbową, wyrażoną ustalonym skrótem. Skróty te zarówno w korespondencji telegraficznej wewnętrznej, jak i zagranicznej są identyczne.

Znaczenie skrótów, charakter żądanych przez nadawcę świadczeń i warunki, którym winny odpowiadać oznaczone temi skrótami telegramsy, podane są poniżej w §§ 35 — 57.

Telegramsy, o których mowa w §§ 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 i 47, stosowane są ogólnie, zarówno w korespondencji wewnętrznej jak i zagranicznej; wyjątkowo nie mogą być stosowane: w korespondencji wewnętrznej miejscowej — telegramsy oznaczane skrótami = P C =, = P C D = i = P C P = (§ 38) i = P A V = (§ 41), w korespondencji zaś zagranicznej z poszczególnymi państwami — telegramsy oznaczone skrótami, podanymi przy nazwach tych państw w zagranicznej taryfie telegraficznej w rubryce „niedopuszczone“.

Telegramsy, o których mowa w §§ 36, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56 i 57 oraz w § 31 (prasowe), stosowane są w korespondencji zagranicznej z temi państwami, przy nazwach których w zagranicznej taryfie telegraficznej podane zostały odpowiednie stawki opłat; w korespondencji wewnętrznej międzymiastowej — telegramsy, o których mowa w §§ 49, 51 i 56 oraz 31, w korespondencji wewnętrznej miejscowej — tylko telegramsy, o których mowa w § 56.

§ 35.

Wskazówką = R P x = (réponse payée x — odpowiedź opłacona x) oznacza nadawca taki telegram, przy którego nadaniu wraz z opłatą zwykłą uiszcza równocześnie opłatę za żadaną telegraficzną odpowiedź.

W wskazówce = R P x = zamiast litery x należy podać cyframi wysokość sumy wpłaconej za

odpowiedź. W telegramach wewnętrznych liczby całe oznaczają złote polskie, liczby zaś dziesiętne — grosze, w telegramach zagranicznych — franki złote oraz centymy.

Urząd miejsca przeznaczenia po otrzymaniu telegramu z opłaconą odpowiedzią doręcza go adresatowi wraz z kuponem na odpowiedź.

Posiadacz kuponu na odpowiedź uprawniony jest przy nadawaniu telegramu w dowolnym urzędzie tegoż kraju, którego urząd kupon wystawił, kupon ten wręczyć zamiast gotówki i to niezależnie od tego, do kogo i do jakiej miejscowości telegram będzie adresowany.

Jeżeli należność za nadawany telegram przewyższa sumę wskazaną w kuponie, posiadacz kuponu dopłaca różnicę gotówką. Jeżeli należność za nadawany telegram jest mniejsza niż suma wskazana w kuponie, zwrotu tej różnicy może żądać tylko nadawca telegramu z wskazówką = R P x =, o ile suma do zwrotu wynosi przynajmniej dwa złote w obrocie krajowym, lub też dwa franki złote w obrocie zagranicznym.

Kupon na odpowiedź ważny jest w ciągu 42 dni, licząc od następnego dnia, w którym został wystawiony. W tym więc tylko okresie czasu może służyć jako środek płatniczy przy uiszczaniu należności za telegram, lub też być przedstawiony przez nadawcę telegramu = R P x = do wymiany na gotówkę. Kupon na odpowiedź może być użyty tylko do nadania jednego telegramu.

§ 36.

Przez umieszczenie wskazówki = Collect = nadawca przerzuca na adresata obowiązek wyrównania całkowitej należności za telegram.

Telegramsy tego rodzaju dopuszczone zostały tylko między Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej w obu kierunkach „via Radio Warszawa“.

Prawo nadawania telegramów = Collect = przysługuje jedynie posiadaczom specjalnych upoważnień, wydanych przez jeden z krajowych urzędów telegraficznych i zawierających wykaz osób, do których telegramsy takie mogą być nadawane.

W celu uzyskania takiego upoważnienia nadawca obowiązany jest złożyć w urzędzie, w którym ma zamiar nadawać telegramsy = Collect =, pisemne podanie, z wyszczególnieniem nazwisk i imion osób, na których imię nadawać będzie telegramsy = Collect =, oraz ich adresów pocztowych, jak również telegraficznych.

Polscy odbiorcy telegramów = Collect =, nadawanych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, obowiązani są uprzednio złożyć w urzędzie oddawczym odpowiednie pisemne oświadczenie, iż każdy telegram = Collect = opłacać będą niezwłocznie przy odbiorze. Są oni również obowiązani, na żądanie urzędu, wpłacić kaucję w sumie nieprzekraczającej 50 zł.

§ 37.

Wskazówką = T C = (télégramme collationé — telegram sprawdzany) oznacza nadawca taki telegram, który ma być sprawdzany w całości

przez wszystkie urzędy, biorące udział w jego odtelegrafowaniu.

Za wykonanie tego zlecenia pobiera się przy nadaniu dodatkową opłatę, która zarówno w obrocie wewnętrznym, jak i zagranicznym wynosi połowę należności za telegram zwykły o tej samej ilości wyrazów.

§ 38.

Jedną z trzech wskazówek = P C =, = P C D = lub = P C P = (télégramme avec accusé de réception: télégraphique, télégraphique urgent lub postal — telegram z opłaconem zawiadomieniem o doręczeniu) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy chce, by urząd oddawczy powiadomił go o dniu i godzinie doręczenia tego telegramu adresatowi bądź telegramem zwykłym (wskazówka P C), bądź telegramem pilnym (wskazówka P C D), bądź zwykłym listem (wskazówka P C P).

Za wykonanie zlecenia o telegraficznym zawiadomieniu pobiera się dodatkową opłatę, która w obrocie wewnętrznym wynosi tyle, ile należność za telegram zwykły lub pilny o 10 wyrazach, w obrocie zaś zagranicznym — tyle, ile należność za telegram zwykły lub pilny o 5 wyrazach, przyczem tę ostatnią należność oblicza się według tych samych stawek taryfowych, co i należność za telegram, o którym ma być wysłane zawiadomienie.

Jeżeli w obrocie zagranicznym zawiadomienie o doręczeniu będzie musiało być przesłane inną, droższą drogą, niż telegram, którego dotyczy, nadawca obowiązany jest dopłacić różnicę.

Za zawiadomienie listowne pobiera się dodatkową opłatę, jak za zwykły list wewnętrzny lub zagraniczny.

§ 39.

Wskazówką = T M x = (télégramme multiple x adresses — telegram o kilku adresach) oznacza nadawca telegram, który ma być doręczony:

- a) kilku osobom, zamieszkałym w jednej i tej samej miejscowości, lub też w różnych miejscowościach, położonych jednakże w jednym wspólnym okręgu doręczeń tego samego urzędu telegraficznego oddawczego;
- b) jednej osobie, posiadającej kilka lokali w tej samej miejscowości lub też w różnych miejscowościach, położonych w jednym wspólnym okręgu doręczeń tego samego urzędu telegraficznego oddawczego.

W wskazówce = T M x = zamiast litery x należy podać cyfrą liczbę adresów.

Jeżeli telegram przeznaczony jest dla kilku osób, to każdy adres winien zawierać nazwisko oraz imię adresata i bliższe szczegóły miejsca jego zamieszkania.

Jeżeli telegram przeznaczony jest dla jednej osoby, to nazwisko oraz imię podaje się tylko raz jeden, a poszczególne adresy zawierają tylko bliższe szczegóły, dotyczące miejsca doręczenia.

Nazwę urzędu telegraficznego miejsca przeznaczenia podaje się tylko raz jeden jako zakończenie adresu.

Urząd oddawczy po nadejściu telegramu o kilku adresach sporządza odpowiednią ilość odpisów,

przyczem na każdym odpisie umieszcza tylko jeden z adresów. W nagłówku telegramu w rubryce „ilość wyrazów“ podaje się liczbę wyrazów, odpowiadającą rzeczywistej ich liczbie, jaka się okaże po skreśleniu niepotrzebnych adresów.

Ilość odpisów, za które pobiera się dodatkową opłatę, równa się ilości adresów mniej jeden.

Jeżeli nadawca telegramu życzy sobie, by każdy z adresatów telegramu o kilku adresach wiedział, kto jednocześnie z nim otrzymał ten telegram, wówczas umieszcza on przed wskazówką = T M x = dodatkową wskazówkę = C T A = (communiquer toutes adresses). Jeżeli wszystkie adresy mają być zakomunikowane nie wszystkim adresatom, a tylko niektórym z nich, wówczas wskazówkę = C T A = umieścić należy nie przed wskazówką = T M x =, a przed nazwiskiem każdego z tych wyróżnionych adresatów.

Telegramy państwowe i służbowe o kilku adresach mimo braku wskazówki = C T A = zawsze doręczane są adresatom ze wszystkimi adresami.

Za telegram o kilku adresach pobiera się normalną opłatę, według liczby wyrazów w telegramie (przy obliczaniu liczby wyrazów uwzględnia się wszystkie adresy) i dodatkową opłatę, według stawek przewidzianych w taryfach za sporządzenie odpisów dla poszczególnych adresatów.

§ 40.

Wskazówką = F S = (faire suivre — dosyłać) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy życzy sobie, by, w razie wyjazdu adresata z miejscowości wskazanej w adresie, telegram ten był za nim przesłany do nowego miejsca pobytu.

Nadawcy przysługuje prawo wskazać bądź kilka kolejnych adresów, bądź tylko jeden; w ostatnim wypadku obowiązek ustalenia, miejsca pobytu adresata ciąży na urzędzie oddawczym.

Jeżeli telegram zawiera kilka adresów, dosyła się go w kolejności wskazanych adresów aż do doręczenia lub wyczerpania wszystkich adresów, jeżeli zaś zawiera tylko jeden adres — aż do doręczenia lub niemożności otrzymania przez urząd oddawczy wskazówki o nowym miejscu pobytu adresata.

Nadawca telegramu = F S = uiszcza opłatę tylko do miejsca wskazanego w pierwszym adresie według liczby wyrazów w telegramie, przyczem przy ich obliczaniu uwzględnia się wszystkie adresy; należność za każde dalsze przesłanie telegramu uiszcza adresat przy odbiorze telegramu i tylko w wypadku, gdy telegram nie może być doręczony lub adresat odmówi przyjęcia, należność tę uiszcza nadawca.

W razie konieczności wysłania zawiadomienia o niedoręczeniu telegramu ostatni urząd oddawczy podaje sumę należności, jaką należy pobrać od nadawcy za wszystkie etapy dosyłania telegramu.

§ 41.

Jedną z czterech wskazówek = poste = lub = poczta =, = P R = (poste recommandée) = P A V = (poste avion) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy życzy sobie, by urząd telegraficzny,

wskazany w adresie telegramu jako oddawczy, telegram ten doręczył adresatowi lub dostał do miejsca jego zamieszkania za pośrednictwem poczty, bądź jako list zwykły (wskazówka = poste) lub polecony (wskazówka = P R), bądź jako przesyłkę lotniczą (wskazówka = P A V).

Za doręczenie lub dostanie telegramu jako listu zwykłego nie pobiera się żadnej dodatkowej opłaty, gdy jest to telegram wewnętrzny lub zagraniczny, dosyłany w obrębie tegoż kraju, co i urząd telegraficzny, podany jako miejsce przeznaczenia telegramu; natomiast pobiera się opłatę jak za list zwykły zagraniczny, gdy urząd telegraficzny miejsca przeznaczenia ma dostać telegram do innego kraju.

Za doręczenie lub dostanie telegramu jako listu poleconego pobiera się dodatkową opłatę, równą opłacie pocztowej za polecenie listu wewnętrznego lub zagranicznego; w przypadku zaś przewidzianym w ustępie poprzednim, gdy telegram ma być dostany do innego kraju, — również opłatę za list zagraniczny.

Za doręczenie lub dostanie telegramu jako przesyłki lotniczej (wskazówka = P A V) do opłat, wskazanych w ustępie poprzednim, dodaje się opłatę za przesłanie pocztą lotniczą.

§ 42.

Wskazówką = exprès = lub = umyślnym = oznacza nadawca telegram wówczas, gdy życzy sobie, by urząd telegraficzny oddawczy doręczył go adresatowi przez umyślnego posłańca.

Telegramy zagraniczne mogą być oznaczane wskazówką = exprès =, o ile taryfa zagraniczna nie zawiera zastrzeżenia, iż zarząd telegraficzny danego państwa nie uznaje tego rodzaju telegramów.

Koszty doręczenia telegramu przez umyślnego posłańca zarówno w obrocie krajowym, jak i zagranicznym ponosi odbiorca, jednak, w razie odmowy ze strony odbiorcy uiszczenia należności, lub w razie niedoręczenia telegramu, ponosi je nadawca.

Urząd nadawczy, o ile ma wątpliwości co do wypłacalności nadawcy, może odmówić przyjęcia telegramu z wskazówką = exprès = lub = umyślnym =.

Koszty doręczenia telegramu przez umyślnego posłańca może nadawca przyjąć na siebie, umieszczając zamiast wskazówki = umyślnym =, jedną z dwóch wskazówek = X P T = lub = X P P = i wpłacając jako zabezpieczenie pokrycia tych kosztów przewidzianą taryfą sumę.

Wskazówki powyższe oznaczają żądanie pod adresem urzędu oddawczego, by o sumie wypłaconej umyślnemu posłańcowi powiadomił urząd nadawczy bądź w drodze telegraficznej (wskazówka = X P T =), bądź w drodze pocztowej (wskazówka = X P P =).

Po otrzymaniu zawiadomienia o sumie wypłaconej umyślnemu posłańcowi, urząd nadawczy zwraca nadawcy różnicę między sumą złożoną a wypłaconą.

Koszty zawiadomienia ponosi nadawca, opłacając przy nadaniu telegramu bądź należność za telegram o 5 wyrazach, bądź należność za kartkę pocztową.

Telegramy z wskazówką = X P T = lub = X P P = mają zastosowanie tylko w obrocie wewnętrznym; w obrocie natomiast z zagranicą stosowana jest wskazówka = X P = (exprès payé — posłaniec opłacony), ale tylko w tych wypadkach, gdy suma należności za umyślnego posłańca jest stałą i podana została do powszechnej wiadomości.

§ 43.

Jedną z trzech wskazówek = G P =, = G P R = lub = T R = (poste restante, poste restante recommandée lub télégraphe restant) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy życzy sobie, by go nie doręczano adresatowi do domu, lecz pozostawiono do odebrania przez adresata bądź w urzędzie pocztowym jako list zwykły (wskazówka = G P =) lub jako list polecony (wskazówka = G P R =), bądź w urzędzie telegraficznym (wskazówka = T R =).

Za wykonanie zlecenia = G P = lub = T R = nie pobiera się od nadawcy żadnych opłat przy nadaniu telegramu zagranicznego, zaś 10 gr przy nadaniu telegramu wewnętrznego; za wykonanie zlecenia = G P R = jak w jednym tak i w drugim przypadku pobiera się opłatę, odpowiadającą należności za polecenie listu bądź zagranicznego, bądź wewnętrznego.

§ 44.

Jedną z czterech wskazówek = jour = lub = dzienny = oraz = nuit = lub = nocny = oznacza nadawca telegram tylko wówczas, gdy mu specjalnie zależy na tem, by był doręczony bezwzględnie bądź tylko w godzinach dziennych od 6 względnie od 7 do 22, bądź o każdej porze dnia i nocy zaraz po nadejściu do urzędu oddawczego.

Za wykonanie powyższego zlecenia nie pobiera się od nadawcy żadnych opłat dodatkowych.

§ 45.

Wskazówką = ouvert = lub = otwarty = oznacza nadawca telegram wówczas, gdy mu specjalnie zależy na tem, by był doręczony niezaklejony, a więc, osoba, która przypuszczalnie w zastępstwie adresata przyjmie telegram, mogła go odczytać, nie naruszając zamknięcia.

Za wykonanie powyższego zlecenia nie pobiera się od nadawcy żadnych opłat dodatkowych.

§ 46.

Wskazówką = M P = (mains propres — do rąk własnych) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy zależy mu na tem, by był doręczony do rąk własnych adresata.

Za wykonanie powyższego zlecenia nie pobiera się od nadawcy żadnych opłat dodatkowych.

§ 47.

Wskazówką = D = (urgent — pilny) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy życzy sobie, by telegram ten przy jego wydawaniu i doręczaniu adresatowi korzystał z praw pierwszeństwa przed innymi telegramami prywatnymi.

Telegramy pilne mają zastosowanie zarówno w obrocie wewnętrznym, jak i zagranicznym.

Oplata od wyrazu telegramu pilnego, zarówno wewnętrznego, jak i zagranicznego, równa się trzykrotnej opłacie od wyrazu telegramu zwykłego. Oplata zasadnicza od telegramu pilnego wewnętrznego równa się pojedynczej opłacie od takiegoż telegramu zwykłego.

§ 48.

Wskazówką = P U = (partiellement urgent — częściowo pilny) oznacza nadawca telegram pilny wówczas, gdy jest on adresowany do jednego z państw pozaeuropejskich, w których telegramy pilne nie są dopuszczone. Tęgo rodzaju telegramy traktowane są jako pilne tylko podczas wydawania ich od miejsca nadania do miejsca, w którym przechodzą na linie zarządu telegraficznego, który telegramów pilnych nie uznaje.

Oplata od wyrazu telegramu częściowo pilnego równa się opłacie od wyrazu telegramu zwykłego, uzupełnionej opłatą dodatkową za traktowanie go jako pilny na pewnym określonym odcinku. Te dodatkowe opłaty wskazane są w taryfie zagranicznej.

§ 49.

Wskazówką = E = (éclair — błyskawiczny) oznacza nadawca telegram wówczas, gdy życzy sobie, by telegram ten przy wydawaniu i doręczaniu adresatowi korzystał z praw pierwszeństwa przed telegramami prywatnymi pilnymi.

Telegramy błyskawiczne mają zastosowanie w obrocie wewnętrznym i w obrocie z państwami europejskimi, wyszczególnionymi w zagranicznej taryfie telegraficznej.

Oplata od wyrazu telegramu błyskawicznego, zarówno wewnętrznego, jak i zagranicznego, równa się dziesięciokrotnej opłacie od wyrazu telegramu zwykłego. Oplata zasadnicza od telegramu błyskawicznego wewnętrznego równa się pojedynczej opłacie od takiegoż telegramu zwykłego.

Telegramy błyskawiczne mogą być nadawane przy zachowaniu następujących warunków:

- a) miejscem nadania i przeznaczenia telegramów błyskawicznych mogą być tylko urzędy pełniące służbę N lub N/2 (§ 9),
- b) nadawanie telegramów błyskawicznych czy to w urzędzie, czy też w drodze telefonicznej z lokalu abonenta może mieć miejsce tylko w godzinach od 9 do 20,
- c) w adresie telegramu błyskawicznego winien być podany numer telefonu odbiorcy telegramu, gdyż telegramy błyskawiczne są zasadniczo komunikowane adresatom w drodze telefonicznej,
- d) z specjalnych zleceń nadawcy może być uwzględnione tylko zlecenie wyrażone wskazówką = R P x =.

§ 50.

Jedną z dziewięciu wskazówek = L T =, = L C O =, = L C D =, = L C F =, = N L T =,

= D L T =, = W L T =, = X L T = lub = P N G =, zależnie od miejsca przeznaczenia telegramu i innych warunków, oznacza nadawca telegram wówczas, gdy, rezygnując z szybkości i terminowości wydania i doręczenia adresatowi nadawanego telegramu, chce go opłacić według taryfy ulgowej, przewidzianej dla pewnych kategorii telegramów prywatnych.

Taryfa ulgowa przewiduje jedynie zniżkę opłat od wyrazu nadawanego telegramu; zniżka ta nie dotyczy natomiast opłat za wykonanie specjalnych zleceń nadawcy, jak również płatnych not służbowych = S T =, nadawanych w sprawie telegramów za zniżoną opłatą.

Nadawcy telegramu za zniżoną opłatą nie przysługuje prawo żądania zwrotu uiszczonych za telegram opłat w razie jego opóźnienia, a nawet zaginięcia, gdy był przesyłany lub doręczany za pośrednictwem poczty jako list zwykły.

Nadawcom i odbiorcom telegramów za zniżoną opłatą nie przysługuje prawo nadawania ich lub odbierania w drodze telefonicznej.

Nadawcy telegramów za zniżoną opłatą nie są powiadamiani służbowo o ich niedoręczeniu, jak to ma miejsce w stosunku do telegramów zwykłych.

Telegramy za zniżoną opłatą, niedoręczone adresatom, mogą być przez nich podjęte w urzędzie oddawczym w ciągu sześciu tygodni od dnia następnego po nadejściu, po upływie zaś tego terminu podlegają zniszczeniu. Gdy telegram miał być doręczony za pośrednictwem poczty, jako urząd oddawczy uważać należy w ciągu pierwszych czterech tygodni — urząd pocztowy, w ciągu następnych dwóch tygodni — urząd telegraficzny, który przekazał telegram urzędowi pocztowemu; gdy telegram miał być doręczony wprost z urzędu telegraficznego, jako urząd oddawczy uważać należy w ciągu całych sześciu tygodni urząd telegraficzny.

Nie mogą być przyjmowane jako telegramy za zniżoną opłatą telegramy morskie, niezależnie od przynależności państwowej statku, z którym miałyby być wymienione, oraz telegramy, nieodpowiadające warunkom ustalonym dla poszczególnych kategorii telegramów za zniżoną opłatą, podanym w § 51 — 57.

§ 51.

1. Telegramy oznaczone wskazówką = L T = czyli tak zwane telegramy listowe (télégrammes — lettres) mają zastosowanie w obrocie wewnętrznym oraz w obrocie z państwami europejskimi, wskazanymi w zagranicznej taryfie telegraficznej.

2. Telegramy listowe przesyłane są od miejsca nadania do miejsca przeznaczenia w drodze telegraficznej, lecz w ostatniej kolejności po telegramach prasowych (§ 31) i niespiesznych (§ 52), doręczane zaś adresatom za pośrednictwem poczty jako listy zwykłe.

3. Oplata od wyrazu telegramu listowego wewnętrznego równa się połowie opłaty od wyrazu telegramu zwykłego, zaokrąglonej wzwyż do pełnych groszy, opłata zaś zasadnicza — połowie opłaty zasadniczej od telegramu zwykłego.

Opłata od wyrazu telegramu listowego zagranicznego równa się połowie opłaty od wyrazu takiegoż telegramu zwykłego bez żadnych zaokrągleń.

Całkowitą należność za telegram listowy oblicza się według rzeczywistej ilości wyrazów, nie mniej jednak niż za 20 wyrazów.

4. Telegramy listowe winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Z szczególnych zleceń nadawcy mogą być uwzględnione tylko zlecenia wyrażone wskazówkami = RP x =, = GP = i = TR =.
- b) Tekst może być napisany tylko w jednym z języków jawnych (§ 59).

§ 52.

1. Telegramy oznaczone jedną z trzech wskazówek = L C O =, = L C D = lub = L C F = (zależnie od języka, w którym zostały zredagowane), czyli tak zwane telegramy niespieszne (télégrammes différés) mają zastosowanie wyłącznie w obrocie z państwami pozaeuropejskimi, wskazanymi w taryfie zagranicznej.

2. Telegramy niespieszne wydawane są od miejsca nadania do miejsca przeznaczenia w drodze telegraficznej, lecz w kolejności po telegramach zwykłych i prasowych, doręczane zaś adresatom w ten sam sposób jak telegramy pełnopłatne.

3. Opłata od wyrazu telegramu niespiesznego równa się połowie opłaty od wyrazu takiegoż telegramu zwykłego, przyczem nie obowiązuje żadne minimum.

4. Telegramy niespieszne winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Z szczególnych zleceń nadawcy nie mogą być uwzględnione te, które dotyczą pilnego charakteru telegramu.
- b) Winna być wskazana droga (via), którą telegram ma być wydany (§ 80).
- c) Tekst telegramu winien być napisany w całości bądź w języku kraju nadania (wskazówka = L C O = langue du pays d'origine), bądź w języku kraju przeznaczenia (wskazówka = L C D = langue du pays de destination), bądź w języku francuskim (wskazówka = L C F = langue française).

O ile chodzi o telegramy niespieszne z Polski lub do Polski, jako język kraju nadania lub język kraju przeznaczenia uznany został tylko język polski.

W telegramach niespiesznych ilość liczb pisanych bądź słownie, bądź cyframi, ilość znaków handlowych lub ogólnie przyjętych wyrażen skróconych nie może przekraczać trzeciej części płatnych wyrazów tekstu i podpisu. Nie jest dozwolone zamieszczanie w tekście telegramu liczb, nazw lub wyrazów niewiążących się logicznie z całością tekstu.

Wyjątkowo cały tekst telegramu niespiesznego może być napisany liczbami czterocyfrowymi, gdy miejscem nadania lub przeznaczenia telegramu są Chiny i gdy

liczby te odpowiadają wyrazom słownika telegraficznego, wydanego przez zarząd telegraficzny chiński.

- d) Niezależnie od tego, czy personel miejsca nadania telegramu rozumie tekst telegramu, czy też nie, nadawca obowiązany jest na pierwopisie telegramu odnotować, w jakim języku podał treść telegramu, oraz że całość napisana jest w języku jawnym i że nie ma innego znaczenia niż to, które wynika z treści rękopisu.

5. Jeżeli telegram = L C D = został zredagowany w języku niedopuszczonym w kraju przeznaczenia dla telegramów niespiesznych, urząd oddawczy ma prawo obliczyć zań należność jak za telegram zwykły i wydać adresatowi dopiero po uiszczeniu przez tegoż opłaty uzupełniającej.

6. Nadawcy telegramów niespiesznych korzystają z prawa żądania zwrotu uiszczonych za telegram opłat, gdy telegram doręczony został z opóźnieniem, przekraczającym 96 godzin od chwili jego nadania.

§ 53.

1. Telegramy oznaczone wskazówką = N L T = są to telegramy listowe, wydawane w drodze radiotelegraficznej, które mają zastosowanie w obrocie ze wszystkimi miejscowościami Ameryki Północnej, Środkowej i Południowej oraz Indyj Zachodnich.

2. Telegramy listowe = N L T =, nadawane w polskich urzędach telegraficznych niezależnie od kraju przeznaczenia, przesyłane są do urzędu telegraficznego w Warszawie w drodze pocztowej, z urzędu telegraficznego w Warszawie do New Yorku — w drodze radiotelegraficznej, wreszcie z urzędu w New Yorku do miejsca przeznaczenia — zasadniczo w drodze pocztowej, w pewnych zaś wypadkach, zależnie od miejsca przeznaczenia i stosownie do życzenia nadawcy — bądź w drodze pocztowej, bądź w drodze telegraficznej.

Telegramy = N L T =, otrzymane z Ameryki, urząd telegraficzny w Warszawie przesyła do miejsca przeznaczenia w drodze telegraficznej.

3. Opłata od wyrazu telegramu listowego = N L T = do wszystkich państw Ameryki jest jednakowa, jeżeli telegram listowy ma być wysłany z New Yorku do miejsca przeznaczenia pocztą, natomiast różną, jeżeli ma być przesłany w drodze telegraficznej.

Państwa Ameryki, do których telegramy listowe mogą być przesyłane z New Yorku w drodze telegraficznej, jak również odpowiednie stawki opłat podane są w taryfie zagranicznej.

Całkowitą należność za telegram = N L T = oblicza się według rzeczywistej ilości wyrazów, nie mniej jednak niż za 20 wyrazów.

4. Telegramy listowe = N L T = winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Z specjalnych zleceń nadawcy może być uwzględnione tylko zlecenie, wyrażone wskazówką = poste restante =, podana nie w formie skrótu lecz w pełnym brzmieniu, oraz wskazówką = R P x =.

- b) Jako droga, którą telegram ma być przesłany, winna być wskazana „via Radio Warszawa“.
- c) Adresy umówione dozwolone są tylko w telegramach do New Yorku oraz w telegramach, które z New Yorku do miejsca przeznaczenia przesyłane są w drodze telegraficznej, natomiast w telegramach, które z New Yorku do miejsca przeznaczenia przesyłane są w drodze pocztowej, winien być podany, jak tego wymagają przepisy pocztowe dla przesyłek listowych, pełny adres, uzupełniony dodatkową wskazówką „Post New York“, którą to wskazówkę liczyć należy za dwa wyrazy.
- d) Tekst telegramu winien być w całości napisany w języku jawnym, w sposób wskazany dla telegramów nieśpiesznych (§ 52 punkt 4 c), pierwopis zaś telegramu opatrzony adnotacją, wskazaną w § 52 punkt 4 d).

§ 54.

1. Telegramy oznaczone wskazówką =DLT= są to telegramy listowe, wydawane w drodze radiotelegraficznej, które mają zastosowanie w obrocie z Japonią (Japonia, Chosen, Sachalin japoński, japońskie urzędy w Chinach i na półwyspie Kwantung, Formoza oraz wyspy na morzach południowych, będące pod mandatem japońskim) oraz z państwami Afryki, wskazanymi w taryfie zagranicznej.

2. Telegramy listowe = D L T =, nadawane w polskich urzędach telegraficznych, przesyłane są do urzędu telegraficznego w Warszawie w drodze pocztowej, z urzędu zaś telegraficznego w Warszawie do miejsca przeznaczenia — w drodze radiotelegraficznej lub telegraficznej.

Telegramy = D L T = otrzymane z Japonii lub Afryki urząd telegraficzny w Warszawie przesyła do miejsca przeznaczenia w drodze pocztowej, przy czym, o ile chodzi o telegramy z Japonii, są one doręczane adresatom nie wcześniej niż na trzeci dzień lub po trzech dniach, licząc od dnia nadania telegramu.

3. Opłata od wyrazu telegramu listowego = D L T = wskazana jest w taryfie zagranicznej.

Całkowitą należność za telegram = D L T = oblicza się według rzeczywistej ilości wyrazów, nie mniej jednak niż za 20 wyrazów.

4. Telegramy listowe = D L T = winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Z specjalnych zleceń nadawcy może być uwzględnione tylko zlecenie wyrażone wskazówką = R P x =.
- b) Jako droga, którą telegram = D L T = ma być przesłany, winna być wskazana: dla telegramów do Japonii — „via Radio Warszawa“ lub „via Riga — Nothern“, dla telegramów do Afryki — „via Londyn Enpiradjo“ lub „via Londyn Eastern“.
- c) Tekst telegramu winien być w całości napisany w języku jawnym, w sposób wskazany dla telegramów nieśpiesznych (§ 52 punkt 4 c), pierwopis zaś telegramu opatrzony adnotacją, wskazaną w § 52 punkt 4 d).

trzony adnotacją, wskazaną w § 52 punkt 4 d).

§ 55.

1. Telegramy oznaczone wskazówką =WLT=, czyli tak zwane telegramy z końca tygodnia, wydawane w drodze radiotelegraficznej, mają zastosowanie w obrocie z niektórymi państwami Ameryki i Afryki, wskazanymi w taryfie zagranicznej.

2. Telegramy = W L T = tem się różnią od telegramów = N L T = i = D L T =, o których mowa w §§ 53 i 54, iż z jednej strony korzystają ze znacznie wydatniejszej zniżki opłat przy minimum opłaty za 20 wyrazów (patrz taryfa zagraniczna), z drugiej zaś strony, iż niezależnie od dnia nadania telegramów na odtelegrafowanie ich z Warszawy do New Yorku lub Londynu oraz odwrotnie przeznaczony jest tylko jeden dzień w tygodniu, a mianowicie sobota.

3. Telegramy = W L T =, nadawane w polskich urzędach telegraficznych w dowolnych dniach tygodnia, przesyłane są do urzędu telegraficznego w Warszawie w drodze telegraficznej tegoż samego dnia, lecz w ostatniej kolejności.

Urząd telegraficzny w Warszawie wszystkie tego rodzaju telegramy zatrzymuje do najbliższej soboty i w tymże dniu przesyła je w drodze radiotelegraficznej do New Yorku lub Londynu po odtelegrafowaniu innej korespondencji w jednej kolejności z telegramami = N L T = i = D L T =; dalsze ich wydanie aż do miejsca przeznaczenia uskuteczniają urzędy amerykańskie lub afrykańskie również w drodze telegraficznej.

4. Telegramy = W L T =, przyjęte w Warszawie od stacji New York lub Londyn dla adresatów w Polsce, przesyłane są z Warszawy do miejsca przeznaczenia w drodze telegraficznej i doręczane adresatom zarówno w Warszawie jak i na prowincji, nie wcześniej niż w poniedziałek.

5. Telegramy = W L T = winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Poza płatną wskazówką służbową =WLT= żadne inne wskazówki nie są dozwolone.
- b) Jako droga, którą telegram ma być przesłany, winna być wskazana dla telegramów do Ameryki — „via Radio Warszawa“, dla telegramów do Afryki — „via Londyn Enpiradjo“ lub „via Londyn Eastern“.
- c) Adres winien być podany w pełnym brzmieniu, jak tego wymagają przepisy pocztowe dla przesyłek listowych.
- d) Tekst telegramu winien być w całości napisany w języku jawnym w sposób wskazany dla telegramów nieśpiesznych (§ 52 punkt 4 c), pierwopis zaś telegramu opatrzony adnotacją, wskazaną w § 52 punkt 4 d).

§ 56.

1. Telegramy oznaczone wskazówką =XLT= czyli tak zwane telegramy gratulacyjne, zawierające wyłącznie życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku wyznań chrześcijańskich, mają zastosowanie w obrocie wewnętrznym oraz w obro-

cie zagranicznym z wyszczególnionemi w zagranicznej taryfie telegraficznej państwami europejskiemi, państwami Ameryki Północnej, Środkowej, Południowej i Indyj Zachodnich oraz Chinami i Hongkong. Takież telegramy mają zastosowanie z okazji święta Nowego Roku wyznania mojżeszowego w obrocie z Niemcami i Palestyną.

2. Telegramy gratulacyjne przyjmowane są od nadawców w okresie od 15 grudnia do 2 stycznia włącznie, oraz na tydzień przed i tydzień po Nowym Roku wyznania mojżeszowego.

Przesyłanie telegramów gratulacyjnych =XLT= odbywa się w sposób wskazany dla telegramów listowych (=LT=, =NLT= i =DLT=).

3. Należność za telegram gratulacyjny wewnętrzny oblicza się w sposób wskazany dla telegramów listowych (§ 51 punkt 3), minimum opłaty — należność za telegram o 10 wyrazach.

Opłaty od wyrazu telegramu zagranicznego podane są w taryfie zagranicznej, przyczem minimum całkowitej należności winno odpowiadać należności za telegram o 10 wyrazach.

4. Telegramy gratulacyjne winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Z szczególnych zleceń nadawcy mogą być uwzględnione tylko zlecenia wyrażone wskazówkami =RPx=, =GP= i =TR=.
- b) Adres winien być podany w pełnym brzmieniu, jak tego wymagają przepisy pocztowe dla przesyłek listowych.
- c) Tekst telegramu winien być napisany w języku jawnym: polskim, francuskim lub kraju przeznaczenia.

§ 57.

1. Telegramy oznaczone wskazówką =PNG=, czyli tak zwane telegramy gratulacyjne, zawierające życzenia z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku wyznania chrześcijańskich oraz Nowego Roku wyznania mojżeszowego według ustalonych tekstów, mają zastosowanie w obrocie ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej „via Radio Warszawa”.

2. Telegramy gratulacyjne =PNG= przesyłane są w drodze radiotelegraficznej tylko na przestrzeni Warszawa — New York, na przestrzeni zaś między Warszawą lub New Yorkiem i miejscem nadania lub przeznaczenia — w drodze pocztowej.

3. Opłata za telegram gratulacyjny =PNG=, niezależnie od wybranego tekstu i miejscowości w Stanach Zjednoczonych, do której jest adresowany, jest stałą.

4. Telegramy gratulacyjne =PNG= winny odpowiadać następującym warunkom:

- a) Nie mogą być podawane wskazówki, dotyczące szczególnych zleceń nadawcy.
- b) Adres winien być podany w pełnym brzmieniu, jak tego wymagają przepisy pocztowe dla przesyłek listowych; wyjątek stanowią telegramy adresowane do New Yorku, Bostonu i Washingtonu, w których dozwolony jest adres umówiony.

c) Tekst telegramu nadawca wybiera z liczby tekstów angielskich lub polskich oraz w odpowiednich wypadkach z tekstów hebrajskich, ogłaszanych przez urzędy nadawcze, i w pierwopisie telegramu wskazuje tylko numer kolejny wybranego tekstu (cyframi arabskimi) i język tekstu np. 15/eng. lub 15/pol.

d) Podpis w telegramie winien ograniczać się do 1 — 3 wyrazów; tylko podpisy firm mogą być podawane w pełnym brzmieniu.

CZĘŚĆ III.

NADAWANIE TELEGRAMÓW.

R o z d z i a ł 1.

Języki, któremi wolno posługiwać się w korespondencji telegraficznej.

§ 58.

Tekst telegramu może być napisany bądź w języku jawnym, bądź w jednym z trzech rodzajów języka tajnego, a więc: w języku umówionym kategorii A., w języku umówionym kategorii B., lub w języku szyfrowym.

Każdy z tych czterech języków może być użyty bądź samodzielnie, bądź łącznie z innymi.

Ograniczenia co do możliwości posługiwania się w telegramach językiem tajnym uwidacznia się każdorazowo w zagranicznej taryfie telegraficznej w rubryce „niedopuszczone”.

Zależnie od języka, w którym tekst telegramu został napisany, stosowane są odrębne zasady obliczenia ilości wyrazów taryfowych (§§ 94 i 95).

§ 59.

Tekst telegramu uważany jest za napisany w języku jawnym, gdy użyte wyrazy tworzą zdania, zrozumiałe w jednym z języków, dopuszczonych do użytku w korespondencji telegraficznej, a mianowicie: we wszystkich nowoczesnych językach europejskich oraz w językach: japońskim, łacińskim, hebrajskim i esperanto, przy zastosowaniu alfabetu łacińskiego.

W korespondencji wewnętrznej dopuszczony jest prócz tego t. zw. żargon (jiddysz), którym posługuje się ludność żydowska zamieszkała w Polsce.

Przy redagowaniu telegramów w języku jawnym wolno zapożyczać wyrazy z różnych, wymienionych powyżej języków, pod warunkiem jednak, by po przetłumaczeniu wyrazów zapożyczonych z różnych języków na jeden język wspólny dla całego tekstu, tekst ten składał się ze zdań zrozumiałych.

Tekst telegramu uważa się za napisany w języku jawnym mimo podania w nim adresów umówionych, znaków handlowych, kursów giełdowych, liter, odpowiadających znakom międzynarodowego kodu sygnałów, stosowanym w telegramach morskich, i skrótów ogólnie używanych w korespondencji zwyczajnej lub handlowej, jak np.: fob, cif, cał, srp i t. p., iak również pojedynczych wyrazów kon-

trolnych, umieszczanych w nagłówku tekstu telegramów bankowych i handlowych.

W telegramach prasowych niespiesznych i innych za zniżoną opłatą (§§ 31, 51, 52, 53, 54, 55 i 56), z wyszczególnionych w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu języków, mogą być używane w charakterze języka jawnego w obrocie z poszczególnymi państwami tylko języki, wskazane w odpowiednich działach taryfy zagranicznej.

§ 60.

Tekst telegramu uważa się za napisany w języku umówionym, gdy użyte wyrazy, bądź sztuczne, bądź rzeczywiste, nie mające jednak tego samego znaczenia co w języku z którego zostały zapożyczone, nie tworzą zdań zrozumiałych w jednym lub kilku językach dopuszczonych do użytku w korespondencji telegraficznej (§ 59 ustęp pierwszy).

Wyrazy języka umówionego nie mogą zawierać liter akcentowanych, kreskowanych lub z innymi znakami; połączenia liter: ae, ao, ue, ch liczą się za dwie litery. Tenże przepis stosuje się do wyrazów w języku jawnym, gdy język ten jest użyty w telegramie łącznie z językami umówionymi (§ 94 punkty 4, 5, 7 i 8).

§ 61.

Język umówiony kategorii A jest to język utworzony z wyrazów umówionych (rzeczywistych lub sztucznych), zawierających nie więcej niż 10 liter, w których to wyrazach musi być co najmniej jedna samogłoska, gdy zawierają do 5 liter, co najmniej dwie samogłoski, gdy zawierają 6, 7 lub 8 liter i trzy samogłoski, gdy zawierają 9 lub 10 liter. W wyrazach, zawierających powyżej pięciu liter, co najmniej jedna samogłoska winna się znajdować w liczbie pierwszych pięciu liter i co najmniej jedna w pozostałej części wyrazu, przyczem wyrazy, zawierające 9 lub 10 liter, winny posiadać ogółem co najmniej trzy samogłoski.

Jako samogłoski uwzględnia się litery: a, e, i, o, u, y.

Jeżeli dla utworzenia języka umówionego użyte zostały wyrazy rzeczywiste, to wzbronione jest łączenie w jeden wyraz dwu lub kilku wyrazów, sprzeczne z zasadami języka, z którego zostały wzięte.

§ 62.

Język umówiony kategorii B jest to język, utworzony:

- a) z wyrazów umówionych, zawierających nie więcej niż 5 liter, bez zastrzeżeń i ograniczeń co do sposobu budowy tych wyrazów, jakie stosowane są w języku umówionym kategorii A,
- b) z wyrazów, powstałych z podziału na grupy pięcioliterowe tekstu napisanego w języku jawnym bez względu na prawidłowość pisowni.

Nie jest dozwolone używanie w języku umówionym kategorii B cyfr i grup cyfr, dozwolone są jednak znaki handlowe złożone z cyfr i liter, o ile

nadawca udowodni, że są to rzeczywiście znaki handlowe.

§ 63.

Nadawca telegramu w języku umówionym kategorii A lub B obowiązany jest na żądanie urzędnika, przyjmującego od niego telegram, okazać mu słownik wyrazów umówionych (t. zw. kod), według którego telegram został napisany. W razie odmowy uczynienia zadość temu żądaniu urzędnik może odmówić przyjęcia telegramu.

§ 64.

Tekst telegramu uważany jest za napisany w języku szyfrowym, gdy wyrazy zastąpione zostały pojedynczymi cyframi arabskimi lub literami, grupami takichże cyfr lub liter, wreszcie szeregiem takichże cyfr lub liter bez podziału na grupy, o znaczeniu niewiadomem.

Nie jest dozwolone łączenie w jedną wspólną grupę lub w wspólny szereg cyfr i liter, jak również używanie liter akcentowanych.

Rozdział 2.

Układ telegramu.

§ 65.

Każdy telegram składa się z trzech części, które winny być podane w porządku następującym:

- A) adres,
- B) tekst,
- C) podpis.

O ile nadawca podaje płatne wskazówki służbowe (§§ 34 — 57) winny one być umieszczone bezpośrednio przed adresem telegramu.

Ponadto w wypadkach przewidzianych niniejszą ordynacją nadawcy służy prawo wskazania w rubryce bezpłatnych wskazówek służbowych drogi, jaką ma być przesłany telegram (§ 80).

A. Płatne wskazówki służbowe i adres telegramu.

§ 66.

W telegramach o kilku adresach przed wskazówką = T M x = winny być podane wskazówki wspólne dla całego telegramu w rodzaju = D =, = T C =, = L T = i = L C O =, wszelkie zaś inne — przed adresem tego odbiorcy, którego dotyczą.

§ 67.

Płatne wskazówki służbowe winny być podawane zapomocą ustalonych skrótów literowych, identycznych zarówno w korespondencji wewnętrznej, jak i zagranicznej, gdyby zaś nadawca wyraził je słowami, urzędnik przyjmujący telegram od nadawcy obowiązany jest skreślić podaną przez nadawcę wskazówkę i zastąpić ją odpowiednim skrótem. Tylko wskazówki „umysłnym”, „pocztą”, „dzienna”, „nocna”, „otwarty” (w telegramach wewnętrznych) lub „express”, „poste”, „jour”, „nuit”, „ouvert” (w telegramach zagranicznych) pozostają bez zmiany.

Przy obliczaniu należności za telegram i przy telegraficznym wydawaniu telegramów zawsze brano jest pod uwagę skrót.

§ 68.

Adres telegramu musi zawierać wszelkie dane, gwarantujące właściwe i szybkie jego doręczenie bez potrzeby przeprowadzania specjalnych poszukiwań lub wywiadów.

W każdym razie nie może on zawierać mniej niż dwóch wyrazów, z których pierwszy oznacza adresata, drugi zaś — nazwę urzędu telegraficznego oddawczego.

Przedsiębiorstwo państwowe „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” nie ponosi odpowiedzialności za niedoręczenie oraz za spóźnione lub niewłaściwe doręczenie telegramu, nadanego z niedokładnym adresem, wobec czego nadawcy telegramu nie przysługuje w tym wypadku prawo żądania zwrotu opłat telegraficznych.

§ 69.

Adres telegramu zasadniczo winien być ułożony w sposób następujący:

- a) nazwisko adresata i możliwie jego imię lub zawód, lub jedno i drugie,
- b) nazwisko osoby, u której adresat czasowo bawi, lub dla której telegram jest właściwie przeznaczony, poprzedzone w pierwszym wypadku przyimkiem „u” lub „chez”, „au soin de”, w drugim — przyimkiem „dla” lub „pour”,
- c) nazwa ulicy, numer domu, numer mieszkania, gdy adresat przebywa w większym mieście, lub też nazwa miejscowości, w której adresat przebywa, gdy nazwa ta nie jest identyczna z nazwą urzędu doręczającego, i wreszcie
- d) nazwa urzędu telegraficznego doręczającego, napisana ściśle w ten sposób, jak ją podano w pierwszej kolumnie spisów, o których mowa w § 7. Po nazwie urzędu zagranicznego może być podana tylko nazwa prowincji lub kraju, lub też obie te nazwy, przy czym nazwa prowincji ma być podana bezpośrednio po nazwie urzędu oddawczego.

W korespondencji wewnętrznej obok nazwy stacji kolejowej, gdy stacja ta jest urzędem oddawczym, należy dopisywać określenie „dworzec”.

Sposób adresowania telegramów morskich, dla których miejscem przeznaczenia jest stacja okrętowa, przewidziany jest w § 24.

§ 70.

W wypadkach, gdy nazwa urzędu oddawczego, podana przez nadawcę w adresie, bądź nie figuruje w spisie urzędów, bądź gdy istnieje kilka urzędów tej samej nazwy, bądź też gdy nadawca nie jest w stanie ustalić urzędowej nazwy danej miejscowości, obowiązany on jest nazwę urzędu uzupełnić nazwą powiatu, gdy chodzi o telegram wewnętrzny, lub nazwą kraju i prowincji, gdy chodzi o telegram zagraniczny.

Mimo tych uzupełnień telegram może być przyjęty tylko na ryzyko nadawcy, co też nadawca zaznacza na pierwopisie telegramu.

§ 71.

W wypadkach, gdy nadawca telegramu życzy sobie, by nadany przez niego telegram był doręczony adresatowi za pośrednictwem skrzynki pocztowej lub wydany telefonicznie, podawanie w adresie szczegółów o miejscu zamieszkania (§ 69 pkt. c) jest zbędne; adres w tych wypadkach winien brzmieć: „Zarzycki (nazwisko adresata) skrzynka pocztowa 146 Kalisz” lub „Zarzycki telefonem 4-56 Kalisz”, lub też „Pauli boite postal 275 Paris” lub „Pauli téléphone Passy 5074 Paris”.

§ 72.

W adresie telegramu z wskazówką = G P =, = G P R = lub = T R = (do odebrania w urzędzie pocztowym, do odebrania w urzędzie telegraficznym) winno być podane właściwe nazwisko adresata; obsługiwanie się w adresach tego rodzaju telegramami zamiast nazwiska literami początkowymi, cyframi lub nazwiskami przybranymi jest wzbronione.

§ 73.

Adres telegramu może być napisany również pod postacią adresu umówionego lub skróconego. Możliwość otrzymania przez adresata telegramu w ten sposób adresowanego uzależniona jest od tego, czy ten umówiony lub skrócony adres został we właściwym czasie zakomunikowany urzędowi oddawczemu do zarejestrowania (§§ 122 — 124).

Nie są dozwolone adresy umówione lub skrócone w telegramach, dosyłanych do miejsca zamieszkania adresatów za pośrednictwem poczty, jak również w telegramach przekazowych.

W telegramach adresowanych do Chin wolno jest dla wskazania nazwiska i miejsca zamieszkania odbiorcy używać grup cyfrowych, składających się każda z czterech cyfr (adres umówiony).

§ 74.

W adresie telegramu, będącego odpowiedzią na telegram = R P x =, jeżeli odbiorcą tego telegramu ma być osoba, która nadała pierwotny telegram, a urzędem oddawczym — urząd, w którym pierwotny telegram był nadany, wolno jest zamiast nazwiska i szczegółowych wskazówek o miejscu zamieszkania adresata podać „Nadawcy Nr. 60” i nazwę urzędu oddawczego.

Urząd oddawczy zwolniony jest od obowiązku doręczenia takiego telegramu, o ile nadawca nie odnotował na pierwopisie telegramu swego adresu, a ustalenie tego adresu następuje z trudnością.

§ 75.

Nazwisko adresata należy podawać zawsze według oryginalnej pisowni, nazwę zaś urzędu oddawczego — w telegramach wewnętrznych według pisowni, podanej w spisie urzędów (§ 7 pkt. 1), w telegramach zaś zagranicznych lub morskich według pisowni, podanej w wydawnictwach międzynarodowego biura unji telegraficznej (§ 7 punkty 2, 3 i 4).

Wszystkie inne szczegóły adresu, jak np. tytuł lub zawód adresata, bliższe określenie miejsca zamieszkania i t. p. należy podawać w telegramach zagranicznych — w języku kraju przeznaczenia lub w języku francuskim, w telegramach zaś wewnętrznych — w języku państwowym, jednak mogą one być podane przy zastosowaniu alfabetu łacińskiego i w języku białoruskim, gdy chodzi o telegramsy, doręczane na terenie województwa poleskiego, nowogródzkiego, wileńskiego i powiatów grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego, oraz języka ruskiego, gdy chodzi o telegramsy, doręczane na terenie województw lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, wołyńskiego i poleskiego.

B. Tekst telegramu.

§ 76.

Telegramsy bez tekstu, jak również telegramsy z tekstem, zawierającym wyłącznie znaki pisarskie, nie są dozwolone.

C. Podpis w telegramach.

§ 77.

Telegramsy bez podpisu są dozwolone, nie wolno jednak nadawać telegramów bez podpisu do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Sejmu i Senatu, jako też do ich Marszałków oraz do wszelkich władz i urzędów państwowych.

§ 78.

Podpis może być podany w formie dowolnej, jako nazwisko lub imię, jako nazwa firmy lub urzędu, jako zarejestrowany adres umówiony i t. p.

Na telegramach państwowych nazwa urzędu lub też nazwisko osoby urzędowej winny być uzupełnione odciskiem pieczęci urzędowej danej instytucji. W razie braku pieczęci, telegram może być uznany za państwowy tylko wówczas, gdy jest podpisany własnoręcznie przez szefa danej instytucji i gdy podpis ten jest znany urzędowi nadawczemu.

§ 79.

Nadawcy przysługuje prawo umieścić w telegramie uwierzytelnienie swego podpisu, dokonane przez sąd lub notariusza. Uwierzytelnienie to może być także dokonane przez urzędy państwowe lub samorządu terytorjalnego. Nadawca może żądać, by uwierzytelnienie to było odtelegrafowane bądź w brzmieniu dosłownem, bądź w formie skróconej według następującego wzoru: „podpis uwierzytelniony przez (nazwa sądu, notariusza lub urzędu, który uwierzytelnienia dokonał), gdy dotyczy podpisu w telegramie wewnętrznym, lub „signature légalisée par”, gdy dotyczy podpisu w telegramie zagranicznym.

Nadpis powyższy, wykonany przez samego nadawcę, podpisuje kierownik urzędu nadawczego lub też upoważniony do tej czynności urzędnik, stwierdzając w ten sposób jego wiarygodność.

Urząd nadawczy ma prawo stwierdzić wiarygodność uwierzytelnienia w tym tylko wypadku, gdy

zostało ono podpisane przez osobę, wystawiającą uwierzytelnienie, i opatrzone odciskiem pieczęci urzędowej tejże osoby.

Uwierzytelnienia, nieodpowiadające powyższym warunkom, nie mogą być odtelegrafowywane.

O ile chodzi o uwierzytelnienie podpisu, podanego w formie nazwy instytucji, winny być przedstawione uwierzytelnione podpisy osób, uprawnionych do jej zastępowania.

Podlegające odtelegrafowaniu wyrazy, stanowiące bądź pełny tekst uwierzytelnienia podpisu, bądź tekst formułki, stwierdzającej, iż takie uwierzytelnienie zostało wystawione, dolicza się do ogólnej liczby opłacanych wyrazów telegramu.

Do tej liczby wyrazów nie wlicza się podpisu kierownika urzędu pod formułką, stwierdzającą wystawienie uwierzytelnienia, gdyż podpis ten nie podlega odtelegrafowaniu.

D. Wskazówki dotyczące drogi, którą telegram ma być przesłany.

§ 80.

Nadawcy telegramu zagranicznego przysługuje prawo wskazać drogę, którą nadawany przez niego telegram ma być skierowany do miejsca przeznaczenia, a mianowicie:

- a) o ile chodzi o telegram do jednego z krajów europejskich, nadawca może podać wymienione w rubryce drugiej taryfy zagranicznej nazwy państw pośredniczących;
- b) o ile chodzi o telegram do jednego z krajów pozaeuropejskich, nadawca może podać nazwy towarzystw kablowych lub też radiowych w brzmieniu, wskazanem w taryfie zagranicznej, jak np. via Radio Warszawa, via Indo, via Eastern, via Ciab i t. p.;
- c) o ile chodzi o telegram, czy to do jednego z krajów europejskich, czy też pozaeuropejskich, który może być przesłany bądź drogą przewodową, bądź bezprzewodową (radio), nadawca może podać wskazówkę „fil” lub „anten”; pierwsza z nich oznacza, iż telegram ma być przesłany za pośrednictwem połączeń przewodowych, druga — iż telegram ma być przesłany za pośrednictwem radja.

Powyższe wskazówki poprzedzone słowem „via” umieszcza nadawca bądź w rubryce „uwagi służbowe”, gdy pierwopis telegramu napisano na blankiecie nadawczym, bądź ponad adresem, gdy pierwopis telegramu napisano na zwykłym papierze.

§ 81.

Urzędy telegraficzne obowiązane są ściśle stosować się do wskazówek nadawcy co do wybranej drogi i mogą postąpić wbrew tym wskazówkom w tych tylko wypadkach, gdy wskazane połączenie uległo uszkodzeniu i przywrócenie normalnej komunikacji w czasie najbliższym nie jest przewidywane.

§ 82.

Gdy nadawca telegramu nie wskazał drogi, którą telegram ma być przesłany, o wyborze jej roz-

strzyga urząd nadawczy lub też urzędy, które biorą udział w odtelegrafowywaniu telegramu.

Decydującym czynnikiem w tym wypadku jest, przy jednakowych stawkach taryfowych — najmniej-sza ilość punktów przetelegrafowywania telegramu, przy różnych stawkach taryfowych — droga naj-tańsza.

E. Adres nadawcy telegramu. Opłaty stemplowe na telegramach.

§ 83.

Nadawca telegramu winien podać na pierwopi-sie telegramu swój adres, ze względu na przypu-szczalną konieczność powiadomienia go o niedorę-czeniu telegramu lub o innych zapytaniach, dotyczą-cych nadanego telegramu. Niepodanie swego adresu przez nadawcę nie może być jednak powodem od-mowy przyjęcia telegramu prócz wypadków, gdy chodzi o telegramy, podlegające doręczeniu w za-miejscowym okręgu pocztowym, urzędu oddawczego oraz telegramy oznaczone płatnemi wskazówkami służbowemi = P C =, = P C D =, = P C P = (po-twierdzić odbiór) i = F S = (dosyłać za adresatem).

§ 84.

Nadawcy telegramów, adresowanych do władz państwowych, gdy telegramy te mają charakter po-dań, podlegających opłacie stemplowej, mogą opłatę tę uiszczyć, naklejając na blankiecie telegraficznym znaczki stemplowe odpowiedniej wartości, o czym urzędnik przyjmujący telegram winien powiadomić nadawcę.

Odmowa uiszczenia opłaty stemplowej nie uza-sadnia odmowy przyjęcia telegramu.

Zależnie od tego, czy opłata stemplowa została uiszczona, czy też nie, urząd nadawczy umieszcza po podpisie nadawcy uwagę „Stempel x zł” lub „Stem-pła odmówiono”.

Jak jedną tak i drugą uwagę wlicza się do ogól-nej liczby płatnych wyrazów.

R o z d z i a ł 3.

Przygotowanie pierwopisu.

§ 85.

Pierwopis telegramu może być napisany bądź na blankiecie nadawczym ustalonego wzoru, bądź na zwykłym papierze.

Blankiety nadawcze urzędowego nakładu wy-dawane są nadawcom telegramów bezpłatnie.

Blankiety prywatnego nakładu nie mogą się różnić pod względem układu nadruku i koloru papie-ru od blankietów nakładu urzędowego, natomiast może być na nich uwidocznione, bądź drukiem na je-dnym z marginesów, bądź zapomocą znaków wo-dnych, nazwisko lub nazwa firmy i adres nadawcy.

Jeżeli telegram napisany jest na zwykłym pa-pierze, to pismem wolno jest zapełnić tylko jedną stronę arkusza, jeżeli na blankiecie nadawczym — to tylko dolną część, gdyż górna przeznaczona jest dla adnotacji służbowych.

§ 86.

Pierwopis telegramu może być napisany bądź odręcznie atramentem lub ołówkiem chemicznym, bądź na maszynie do pisania, lub też wykonany spo-sobem drukarskim, litograficznym lub innym mecha-nicznym.

W wypadkach odręcznego pisma musi ono być wyraźne. Nadawca telegramu na żądanie urzędnika, przyjmującego od niego telegram, obowiązany jest odczytać mu te wyrazy, które wskutek nieczytelno-sci pisma następują wątpliwości; odczytane wyra-zy urzędnik nadpisuje ołówkiem.

§ 87.

Pierwopis nadawanego telegramu nie może za-wierać śladów wycierania lub podskrobywania, wo-bec czego wszelkie poprawki mogą być wykonane tylko przez skreślenie mylnie napisanych wyrazów i zastąpienie ich innymi.

Skreślenia, poprawki lub wstawki winny być omówione na pierwopisie telegramu i omówienie to podpisane przez osobę, która podpisała telegram, lub przez osobę, która pośredniczy w jego nadaniu. Je-żeli omówienie podpisuje osoba tylko pośrednicząca w nadaniu telegramu, tożsamość jej musi być stwier-dzona okazaniem dowodu osobistego.

§ 88.

Pierwopis telegramu winien być napisany zna-kami, które mogą być odtworzone zapomocą ogólnie przyjętych aparatów telegraficznych. Są to:

- litery alfabetu łacińskiego; litery tegoż alfa-betu akcentowane, kreskowane lub z inne-mi znakami, stosowane w różnych językach, mogą być użyte przy pisaniu telegramu, z tem zastrzeżeniem, że o ileby telegraficz-ne przesłanie przedstawiało trudności — zo-staną odtworzone bez tych znaków;
- cyfry arabskie; o ile zachodzi potrzeba po-dania cyfry rzymskiej, przed cyfrą arabską należy dodawać słowo „rzym” lub „rom”;
- wszystkie znaki przestankowe, cudzysłów, nawias i znak podkreślenia;
- znaki dodawania (krzyżyk), odejmowania (myślnik), mnożenia (litera x), dzielenia (dwukropek) i kreska ułamkowa, nie mogą natomiast być użyte znaki w rodzaju 1°, 2°, 3°, 20°, $\frac{1}{2}$ i winny być zastąpione wyraże-niami opisowemi jak np. po pierwsze, po drugie i po trzecie, primo, secundo, tertio, 20 z wykładnikiem 2 (20 exposant 2), B w obwódce (B dans losange) i t. p.

R o z d z i a ł 4.

Obliczanie należności za telegramy.

§ 89.

Należność za telegram oblicza się, mnożąc od-nośną opłatę od wyrazu telegramu przez liczbę wy-razów taryfowych i dodając do otrzymanej w ten sposób kwoty:

- a) gdy jest to telegram wewnętrzny — opłatę stałą (zasadniczą), niezależną od liczby wyrazów, oraz opłatę uzupełniającą za wykonanie wskazanych przez nadawcę specjalnych zleceń;
- b) gdy jest to telegram zagraniczny — tylko opłatę uzupełniającą za wykonanie wskazanych przez nadawcę specjalnych zleceń.

Uzupełniającą opłatę pobiera się, jak to wskazano w §§ 35, 37, 38, 39, 41, 42 i 43 niniejszej ordynacji, za wykonanie tych specjalnych zleceń nadawcy, które nadawca zaznaczył płatnemi wskazówkami służbowemi = RPx =, = TC =, = PC =, = PCD =, = PCP =, = TMx =, = poste =, = PR =, = PAV =, = XP =, = XPT =, = XPP =, = GP =, = GPR =, = TR =.

§ 90.

Wysokość stawki opłat od wyrazu zależy od tego:

- a) za jakiego rodzaju telegram oblicza się należność: za zwykły, pilny, błyskawiczny, prasowy, listowy, niespieszny i t. p. (§§ 31, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55 i 56);
- b) jaką drogą ma być wysłany dany telegram (§§ 80 i 82);
- c) w jakim języku napisany jest tekst danego telegramu: w języku jawnym czy umówionym.

Zauważa się, iż opłata za telegramy napisane bądź w całości w języku umówionym kategorii B, bądź częściowo w języku jawnym, częściowo zaś w języku umówionym kategorii B (§ 94 punkt 5) wynosi $\frac{3}{4}$ pełnej opłaty w obrocie wewnętrznym i zagranicznym systemu europejskiego i $\frac{2}{3}$ pełnej opłaty w obrocie zagranicznym systemu pozaeuropejskiego.

§ 91.

Przy obliczaniu należności za telegram należy odróżniać część płatną telegramu od części bezpłatnej.

Bezpłatną część telegramu stanowi t. zw. służbowy nagłówek telegramu, w którym urzędnik przyjmujący telegram od nadawcy podaje nazwę urzędu nadawczego, numer telegramu, wskazówkę służbową, określającą pewne rodzaje telegramów, liczbę wyrazów rzeczywistych i taryfowych, stanowiących telegram, wreszcie datę i godzinę nadania telegramu.

Płatną część telegramu stanowi wszystko to, co podał w pierwopisie jego nadawca, a więc: płatne wskazówki służbowe, wyrażające specjalne zlecenia nadawcy, adres, tekst i podpis telegramu, jako też w odpowiednich wypadkach uwierzytelnienie podpisu i adnotacja o opłatach stempowych.

Nie podlegają opłacie, podawane przez nadawców i odtelegrafowane do miejsca przeznaczenia wskazówki, dotyczące drogi, którą telegram ma być wysłany (via, fil lub anten), oraz podawane przez nadawców na pierwopisie telegramu lecz nie odtelegrafowane dalej, wszelkiego rodzaju uwagi, dotyczące nadawanego telegramu np. wyjaśnienie w jakim języku napisany jest telegram (§ 52), rezygnacja z prawa reklamacji w razie niedoręczenia telegramu wskutek niedokładnego adresu, adres nadawcy i t. p.

§ 92.

Przy obliczaniu liczby wyrazów w telegramie należy liczyć za jeden wyraz taryfowy:

- a) każdą płatną wskazówkę służbową podaną w formie skrótu, ustalonego w niniejszej ordynacji,
- b) każdy poszczególny wyraz, o ile liczba stanowiących go liter nie przekracza norm wskazanych w § 94,
- c) każdą grupę liter, cyfr lub znaków przestankowych, o ile liczba ich nie przekracza normy wskazanej w § 94 punkt 3,
- d) każdą literę lub każdą cyfrę oddzielnie napisaną,
- e) każdy znak przestankowy, apostrof lub łącznik, o ile nadawca żąda, by zostały odtelegrafowane, gdyż bez wyraźnego żądania nadawcy znaki te zasadniczo nie podlegają odtelegrafowaniu,
- f) każdy znak podkreślenia bez względu na ilość podkreślonych kolejno wyrazów,
- g) oba znaki, które tworzą nawias lub cudzysłów, bez względu na ilość wyrazów ujętych w nawias lub cudzysłów,
- h) wreszcie w tekście telegramów przekazywanych nazwę urzędu pocztowego, który przekaz wystawił, nazwę urzędu pocztowego, który ma wypłacić przekaz i nazwę miejscowości, w której przebywa odbiorca przekazu.

§ 93.

Nie mogą być liczone za jeden wyraz wyrazy utworzone z paru lub kilku wyrazów przez napisanie ich łącznie bez zmian lub ze zmianami niezgodnymi z duchem języka.

Wyjątek od tej zasady stanowią:

- a) napisane łącznie przez opuszczenie apostrofu lub łącznika nazwiska rodowe osób; nazwy miast, krajów, miejscowości, placów, bulwarów, ulic i innych dróg publicznych; nazwy statków;
- b) wyrazy złożone, przyjęte w językach angielskim i francuskim, co może być udowodnione w każdym poszczególnym wypadku okazaniem słownika;
- c) pisane słownie, jako jeden wyraz, liczby całkowite i ułamki, liczby dziesiętne lub mieszane;
- d) pisane słownie, jako jeden wyraz, liczby wyrażone zapomocą oddzielnych cyfr lub grup cyfr np. sześćczterysześć zamiast sześćset czterdzieści sześć lub trzydzieści-czterdzieści zamiast trzy tysiące czterdzieści.

Urzędowi oddawczemu przysługuje prawo sprostować liczbę wyrazów, ustaloną przez urząd nadawczy, i ściągnąć niedobór z adresata w tych wypadkach, gdy wyrazy połączone lub zniekształcone wbrew duchowi języka wzięte zostały z języka, który dla urzędu nadawczego jest językiem obcym. Gdyby adresat w podobnym wypadku uchylał się od uiszczenia opłaty uzupełniającej, urząd oddawczy może odmówić doręczenia mu telegramu, a opłaty te ściągnąć z nadawcy.

§ 94.

1. W telegramach, których tekst napisano całkowicie w języku jawnym, każdy wyraz rzeczywisty lub też każde dozwolone połączenie wyrazów rzeczywistych liczy się za jeden wyraz taryfowy, jeżeli zawiera nie więcej niż 15 liter, za dwa wyrazy, jeżeli zawiera od 16 do 30 liter, za trzy wyrazy, jeżeli zawiera od 31 do 45 liter.

2. W telegramach, w których tekst napisano całkowicie lub częściowo w języku umówionym, czy to kategorii A (§ 61), czy to kategorii B (§ 62), czy też i jednej i drugiej, każdy wyraz języka umówionego liczy się za jeden wyraz taryfowy.

3. W telegramach, których tekst napisano całkowicie lub częściowo w języku szyfrowym, pojedyncze grupy szyfrów liczą się za jeden wyraz taryfowy, jeżeli zawierają nie więcej niż 5 cyfr lub 5 liter, za dwa, jeżeli zawierają od 6 do 10 cyfr lub liter i t. d.; dowolny szereg cyfr lub liter napisany bez przerw liczy się za tyle wyrazów taryfowych, ile razy zawiera po pięć cyfr lub liter, przyczem dolicza się jeden wyraz, jeżeli przy dzieleniu pozostaje reszta.

4. W telegramach, których tekst napisano częściowo w języku jawnym, częściowo w języku umówionym kategorii A, każdy wyraz lub też każde dozwolone połączenie wyrazów języka jawnego liczy się za jeden wyraz taryfowy, jeżeli zawiera nie więcej niż 10 liter, za dwa wyrazy, jeżeli zawiera od 11 do 20 liter, za trzy wyrazy, jeżeli zawiera od 21 do 30 liter i t. d.; wyrazy języka umówionego liczy się w myśl wskazań punktu 2.

5. W telegramach, których tekst napisano częściowo w języku jawnym, częściowo w języku umówionym kategorii B, każdy wyraz lub też każde dozwolone połączenie wyrazów języka jawnego liczy się za jeden wyraz taryfowy, jeżeli zawiera nie więcej niż 5 liter, za dwa wyrazy, jeżeli zawiera od 6 do 10 liter, za trzy wyrazy, jeżeli zawiera od 11 do 15 liter i t. d.; wyrazy języka umówionego liczy się w myśl wskazań punktu 2.

6. W telegramach, których tekst napisano częściowo w języku jawnym, częściowo w języku szyfrowym, wyrazy lub też dozwolone połączenia wyrazów języka jawnego liczą się w myśl wskazań punktu 1; wyrazy języka umówionego — w myśl wskazań punktu 3.

7. W telegramach, których tekst napisano częściowo w języku jawnym, częściowo w języku umówionym kategorii A, częściowo zaś bądź w języku umówionym kategorii B, bądź w języku szyfrowym, bądź wreszcie w obu ostatnich, wyrazy lub też dozwolone połączenia wyrazów języka jawnego liczą się w myśl wskazań punktu 4; wyrazy języków umówionych — w myśl wskazań punktu 2; wyrazy języka szyfrowego — w myśl wskazań punktu 3.

8. W telegramach, których tekst napisano częściowo w języku jawnym, częściowo w języku umówionym kategorii B, częściowo w języku szyfrowym, wyrazy lub też dozwolone połączenia wyrazów języka jawnego liczą się w myśl wskazań punktu 1; wyrazy języka umówionego kategorii B — w myśl wskazań punktu 2; wyrazy języka szyfrowego — w myśl wskazań punktu 3.

9. W telegramach, których tekst napisano w ten sposób, iż nie zawierają one tekstu w języku jawnym, a tylko kombinacje języków umówionych i szyfrowego, wyrazy taryfowe liczy się według wskazań punktów 2 i 3.

§ 95.

Niezależnie od tego, w jakim języku napisany jest tekst telegramu (jawnym, umówionym, szyfrowym lub mieszanym), liczbę wyrazów taryfowych w adresie i podpisie oblicza się zawsze według zasad przyjętych dla języka jawnego.

Poza tem w adresie liczy się zawsze za jeden wyraz taryfowy:

- a) nazwa urzędu telegraficznego oddawczego lub nazwa stacji ruchomej oddawczej oraz nazwa stacji pobrzeżnej pośredniczącej wraz z uzupełniającymi określeniami, napisana w ten sam sposób, jak została podana w pierwszej kolumnie wydawnictw urzędowych, wskazanych w § 7, niezależnie od liczby wyrazów rzeczywistych i liczby liter w nich zawartych;
- b) nazwa urzędu telegraficznego oddawczego wraz z nazwą kraju lub prowincji w tych wypadkach, gdy nazwa urzędu nie została jeszcze ogłoszona w „Nomenclature officielle” (§ 70);
- c) nazwa kraju lub prowincji napisana tak, jak to wskazano w kolumnie drugiej tejże „Nomenclature”.

Jeżeli wyszczególnione powyżej nazwy składają się z paru wyrazów i nadawca napisał je rozłącznie, to urzędnik, przyjmujący telegram od nadawcy, obowiązany jest połączyć je w jeden wyraz.

Rozdział 5.

Urzędy nadawcze. Nadawanie telegramów i uiszczanie opłat. Unieważnianie nadanych telegramów.

§ 96.

Telegramy zarówno krajowe jak i zagraniczne, poza wyjątkami wskazanymi w § 97, mogą być nadawane:

- a) we wszystkich urzędach, agencjach i pośrednictwach pocztowo-telegraficznych, pocztowych oraz telegraficznych zarówno bezpośrednio jak i pośrednio;
- b) na stacjach telegraficznych kolejowych, powołanych do wykonywania pomocniczej służby telegraficznej,—tylko bezpośrednio.

Pod nadawaniem bezpośrednio rozumieć należy nadawanie w urzędzie do rąk urzędnika wyznaczonego do przyjmowania telegramów od publiczności.

Pod nadawaniem pośrednim rozumieć należy:

- a) nadawanie telegramu w drodze telefonicznej lub telegraficznej z lokalu abonenta do instytucji pocztowej, w której okręgu doręczeń nadawca zamieszkuje;
- b) wrzucenie pierwopisu telegramu do skrzynki pocztowej, bądź jako listu otwartego, bądź jako listu zamkniętego z nadpisem na kopercie „telegram”;

- c) wręczenie pierwopisu telegramu listonoszowi wiejskiemu, wykonywującemu obchód, co winno być zaznaczone przez wpisanie telegramu do posiadanej przez listonosza na ten cel książeczki.

UWAGA: Odsyłanie do urzędów pierwopisów telegramów za pośrednictwem umyślnych posłańców, doręczających telegramy w zamiejscowym okręgu pocztowym, może mieć miejsce tylko na ryzyko nadawców, odsyłanie zaś za pośrednictwem gońców telegraficznych, doręczających telegramy w miejscowym okręgu doręczeń jest wzbronione.

§ 97.

Wymienione w paragrafie poprzednim urzędy nadawcze, ze względu na brak odpowiedniego wyposażenia, w wykonywaniu czynności podlegać mogą następującym ograniczeniom:

- urzędy, agencje i pośrednictwa pocztowe, nie posiadające połączeń telefonicznych, nie są uprawnione do przyjmowania telegramów pilnych od nadawców prywatnych. Telegramy państwowe i służbowe mogą być przyjmowane tylko na wyraźne żądanie nadawców po uprzedzeniu ich o możliwej zwłoce w wysłaniu telegramu;
- urzędy IV, V i VI klasy, jak również agencje i pośrednictwa nie są obowiązane do przyjmowania nadawanych w drodze telefonicznej telegramów zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych, zredagowanych w innych językach niż polski, mogą je jednak przyjmować, o ile personel danego urzędu (agencji, pośrednictwa) dostatecznie włada językiem, w którym telegram ma być nadany;
- pośrednictwa zarówno telegraficzne jak i pocztowe oraz stacje telegraficzne kolejowe, z wyjątkiem wymienionych w § 5, nie są uprawnione do przyjmowania od nadawców telegramów zagranicznych i morskich.

§ 98.

Prawo nadawania telegramów w drodze telefonicznej przysługuje tym tylko abonentom sieci telefonicznych państwowych lub też koncesjonowanych, którzy w instytucji pocztowej, za pośrednictwem której nadają telegramy w drodze telefonicznej, złożyli deklarację, iż przyjmują na siebie odpowiedzialność za wszystkie telegramy, nadawane z ich telefonów, i że należność za te telegramy uiszczać będą na podstawie otrzymywanych rachunków w terminach przez urząd wskazanych.

Gdy zdolność płatnicza abonenta nastęrcza wątpliwości, urząd może zażądać od abonenta, składającego wzmiankowaną deklarację, złożenia ponadto kaucji pieniężnej.

§ 99.

Prawo nadawania telegramów w drodze telegraficznej uzależnia się od złożenia deklaracji analogicznej do wskazanej w paragrafie poprzednim i od uzyskania zezwolenia od właściwej władzy pocztowo-telegraficznej na założenie instalacji telegraficz-

nej, połączonej z najbliższym urzędem telegraficznym.

§ 100.

Należność za telegramy, nadawane za pośrednictwem skrzynek pocztowych, winna być obliczona przez nadawcę i uiszczona przed wrzuceniem telegramu do skrzynki zapomocą nalepienia odpowiedniej wartości znaczków pocztowych.

Jeżeli telegram napisany jest na blankiecie nadawczym, to znaczki nalepia się w miejscach dowolnych niezarezerwowanych na nagłówek i tekst, jeżeli zaś telegram napisany jest na zwykłym papierze, to — bezwzględnie na tej samej stronie, na której napisany jest telegram.

Konsekwencje nieprawidłowego obliczenia należności ponosi nadawca: sumy nadpłacone nie podlegają zwrotowi z urzędu, nadawca jednak telegramu może żądać ich zwrotu, o ile suma nadpłacona wynosi przynajmniej dwa złote w obrocie krajowym lub też dwa franki złote w obrocie zagranicznym; natomiast, jeżeli wartość naklejonych znaczków jest mniejsza, niż należność za telegram, wówczas telegram zasadniczo nie podlega wydaniu i jako taki przechowywany jest w urzędzie w ciągu 6 tygodni do dyspozycji nadawcy.

Urzędowi przysługuje prawo wydać niedostatecznie opłacony telegram wówczas, gdy na pierwopisie podany jest adres nadawcy i ściągnięcie z niego w następstwie niedoboru nie nastęrcza trudności, lub gdy, ze względu na ważność treści telegramu, jest wskazane telegram wydać i niedobór ściągnąć z adresata. W razie gdyby adresat odmówił przyjęcia telegramu, niedobór obciąża nadawcę.

§ 101.

Telegramy, nadawane za pośrednictwem listonoszy wiejskich, mogą być opłacane bądź znaczkami pocztowymi, bądź gotówką, wręczaną listonoszowi.

W razie uiszczenia opłaty gotówką nadawca odnotowuje w książeczce listonosza, przeznaczonej do zapisywania wręczanych mu telegramów, jaką sumę uiszczył. Po obliczeniu należności za telegram w urzędzie, nadpłata podlega zwrotowi przez tegoż listonosza przy następnym chodzie.

§ 102.

Każdy telegram, czy to państwowy, czy też prywatny musi być opłacony całkowicie przy nadaniu.

Wyjątek stanowią:

- telegramy oznaczone płatną wskazówką służbową = collect =, opłacane w całości przez odbiorcę (§ 36);
- telegramy oznaczone płatną wskazówką służbową = F S = (§ 43), za które należność opłaca częściowo nadawca, częściowo zaś odbiorca: nadawca — za przebieg do pierwszego miejsca przeznaczenia, odbiorca — za dalsze etapy;
- telegramy oznaczone płatną wskazówką służbową = exprès = lub = umyślnym = (§ 45), za które należność opłaca częściowo

wo nadawca, częściowo zaś odbiorca: nadawca — należność za przesłanie telegramu do urzędu oddawczego, odbiorca — za umyślnego posłańca;

- d) telegramy nadawane na rachunek uprzednio złożonej zaliczki oraz nadawane w drodze telefonicznej lub telegraficznej, za które należność uiszcza nadawca w okresach miesięcznych na podstawie wystawianych mu przez urząd rachunków.

§ 103.

Należności z tytułu niezapłaconych lub niedopłaconych opłat telegraficznych mogą być ściągane w trybie postępowania przymusowego w administracji.

Roszczenia przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” z tytułu nieuiszczenia lub nieprawidłowego uiszczenia opłat telegraficznych przedawniają się z upływem roku od dnia następnego po nadaniu telegramu.

§ 104.

Dowód nadania telegramu, nadanego bezpośrednio w urzędzie telegraficznym, wydaje się tylko na wyraźne żądanie nadawcy, za co pobierana jest przewidziana taryfą dodatkowa opłata manipulacyjna.

Institucje państwowe, nadające telegramy na specjalnych blankietach z kuponami, gdy uiszczają należność gotówką, otrzymują bezpłatnie jako dowód nadania kupon ostemplowany i podpisany. Kupon pozostaje w urzędzie, gdy telegram nadano na rachunek zaliczki lub na kredyt, przyjęcie zaś telegramu potwierdza urzędnik telegrafu w książce nadawczej.

§ 105.

Nadawcy telegramu lub też jego pełnomocnikowi przysługuje prawo, po należytem wylegitymowaniu się, żądać wstrzymania lub unieważnienia nadanego telegramu.

Żądanie to winno być złożone pisemnie, przy czym nadawca, jeżeli nie posiada dowodu nadania, wskazuje w złożonym piśmie dzień i godzinę nadania, adres i podpis telegramu oraz w przybliżeniu tekst telegramu.

Tryb postępowania przy wykonaniu żądania o wstrzymanie lub unieważnienie telegramu uzależniony jest od tego, w jakim stadium jest odtelegrafowywanie telegramu, a mianowicie:

- a) Jeżeli odtelegrafowywania telegramu jeszcze nie rozpoczęto, telegram zostaje wycofany z liczby telegramów podlegających odtelegrafowaniu. Nadawcy zwraca się w całości uiszczoną za telegram opłatę po potrąceniu przewidzianej taryfą opłaty manipulacyjnej. Zwrot opłaty potwierdza nadawca na blankiecie pierwopisu telegramu, który z adnotacją o unieważnieniu pozostaje w urzędzie.

O ile chodzi o telegram, nadany w drodze telefonicznej lub telegraficznej, na poczet opłaty manipulacyjnej zalicza się opłatę przewidzianą za nadanie telegramu w drodze telefonicznej lub telegraficznej.

O ile chodzi o telegram, nadany za pośrednictwem skrzynki pocztowej, opłacony znaczkami pocztowymi, to do chwili wpisania go do książki przyjęć i skasowania znaczków, zwraca się go w oryginale nadawcy bez wszelkich opłat; natomiast po wpisaniu telegramu do książki przyjęć i skasowaniu znaczków postępuje się z nim jak wskazano powyżej w ustępie pierwszym pkt. a: uiszczoną znaczkami należność zwraca się gotówką po potrąceniu opłaty manipulacyjnej.

- b) Jeżeli odtelegrafowywanie telegramu już rozpoczęto lecz nie zakończono, może być ono przerwane. Z opłat uiszczonych przez nadawcę zwraca się mu tylko opłaty za specjalne świadczenia, które wykonane nie zostały, nie zwraca się zaś opłaty za wydanie telegramu; opłaty manipulacyjnej, w tym wypadku nie pobiera się.
- c) Jeżeli wydawanie telegramu zostało już ukończone, telegram może być unieważniony tylko na podstawie płatnej noty służbowej, wysyłanej na koszt nadawcy przez urząd nadawczy do urzędu oddawczego.

Prócz należności za notę służbową nadawca uiszcza jeszcze należność za odpowiedź bądź telegraficzną (za 10 wyrazów), bądź pocztową (list zwykły) w sprawie wykonania zlecenia o unieważnieniu telegramu.

Na podstawie noty służbowej o unieważnieniu telegramu, telegram może być unieważniony bądź w jednym z urzędów pośredniczących w jego przesyłaniu, o ile urząd pośredniczący otrzyma notę przed dalszem odtelegrafowaniem pierwotnego telegramu, bądź w urzędzie oddawczym, o ile urząd oddawczy otrzyma notę przed doręczeniem telegramu adresatowi.

Gdyby urząd oddawczy otrzymał notę służbową o unieważnieniu telegramu już po jego doręczeniu adresatowi, wówczas obowiązany on jest odpis tej noty przesłać adresatowi unieważnionego telegramu, chyba że nota służbowa zawiera wyraźną wskazówkę, iż robić tego nie należy.

Nadawcy telegramu zagranicznego, unieważnionego w jednym z urzędów pośredniczących, lub też wstrzymanego w urzędzie nadawczym (poprzedni punkt b), przysługuje prawo złożyć pisemne podanie o zwrocie mu uiszczonych opłat za tę część drogi, której telegram nie przebył. Przy zwrocie tych opłat uwzględnia się sumy, pobrane zarówno za unieważniony telegram, jak i za notę służbową, żądającą unieważnienia, oraz za opłaconą odpowiedź telegraficzną na notę.

CZEŚĆ IV.

DOREČZANIE TELEGRAMÓW.

Rozdział 1.

Adresaci i odbiorcy telegramów. Potwierdzenie odbioru.

§ 106.

Każdy wchodzący telegram winien być doręczony osobie wymienionej w adresie, uważa się

jednak za doręczony prawidłowo, jeżeli wręczony zostanie w lokalu adresata jednemu z dorosłych członków jego rodziny, właścicielowi mieszkania, współlokatorowi lub służbie domowej.

Tęgo rodzaju zastępcze doręczenie nie jest dozwolone jeżeli nadawca doręczanego telegramu oznaczył go wskazówką = M P = (§ 46) lub jeżeli adresat pisemnie zawiadomił urząd doręczający, iż nadchodzące na jego imię telegramy mają mu być doręczane osobiście lub za pośrednictwem wskazanej przez niego osoby.

§ 107.

1. Telegramy, adresowane na imię instytucji państwowych, społecznych lub prywatnych, oraz na imię osób, stojących na czele tych instytucji, wydawane są dyżurnym funkcjonariuszom tych instytucji, wyznaczonym do odbioru korespondencji zarówno pocztowej, jak i telegraficznej.

2. Telegramy, adresowane na imię szeregowych, zamieszkałych w koszarach, wydawane są dyżurnemu w kancelarii danego oddziału wojskowego.

3. Telegramy, adresowane do osób zamieszkałych w hotelach, po stwierdzeniu przez gońca telegraficznego, iż adresat rzeczywiście zamieszkuje w hotelu, wydawane są właścicielowi lub portjerowi hotelu.

W razie gdyby adresat nie znajdował się na liście gości hotelowych, gońiec telegraficzny pozostawia w hotelu zawiadomienie o nadejściu telegramu na jego imię. Takież zawiadomienie pozostawia się w hotelu w tym wypadku, gdy gospodarz lub portjer odmówią przyjęcia telegramu i potwierdzenia jego odbioru.

4. Telegramy, adresowane na imię pasażerów pociągów kolejowych, wydawane są naczelnikom stacyi kolejowych, którzy zarządzają odszukanie adresata podczas postoju lub biegu pociągu.

5. Telegramy, adresowane na imię pasażerów statków wodnych, zawijających do portu, wydawane są agentom odpowiednich towarzystw nawigacyjnych, którzy zarządzają ich doręczenie zanim pasażerowie zaczną opuszczać statek.

6. Telegramy, adresowane na imię osób, odbywających karę więzienia, wydawane są przełożonemu więzienia (§ 11).

7. Telegramy, adresowane na imię osób, przeciwko którym toczy się dochodzenie lub wszczęto postępowanie karno-sądowe oraz na imię osób, którym ogłoszono upadłość, wydawane są w sposób przewidziany w § 11 ustęp 3 i 4.

§ 108.

Odbiorcy telegramów obowiązani są otrzymanie telegramu potwierdzić przez złożenie w odpowiedniej cedule swego podpisu z zaznaczeniem godziny i minuty doręczenia im telegramu.

O ile odbiorca telegramu nie jest adresatem, obowiązany on jest zaznaczyć w cedule, za kogo przyjmuje telegram i w jakim stosunku pozostaje do adresata.

Gdyby odbiorca nie zaznaczył w cedule godziny i minuty doręczenia telegramu, robi to gońiec le-

graficzny, nie wolno mu jednak podpisywać się w zastępstwie odbiorcy nieumiejącego pisać.

Rozdział 2.

Sposoby doręczania telegramów.

§ 109.

Telegramy wchodzące, adresowane do osób zamieszkałych w miejscowym okręgu doręczeń urzędów i agencji oddawczych, urzędy te i agencje doręczają adresatom do wskazanych w adresie lokali przez gońców telegraficznych z uwzględnieniem kolejności nadejścia telegramów i ich kategorii (§§ 27 — 33) lub też, gdy chodzi o telegramy i radjotelegramy listowe i gratulacyjne (§§ 51, 53, 54, 55, 56 i 57) oraz telegramy, których treść uprzednio zakomunikowana została adresatom w drodze telefonicznej (§ 113), przez listonoszy pocztowych łącznie z korespondencją pocztową w godzinach, kiedy ta ostatnia jest roznoszona.

W obu wypadkach za doręczanie telegramu nie pobiera się żadnych opłat.

Doręczanie telegramów przez gońców telegraficznych odbywa się w godzinach dziennych od 6-ej (latem) lub 7-ej (zimą) do 22. W godzinach od 22 do 6 — 7 doręczane są tylko telegramy oznaczone wskazówkami = nocny =, = nuit = lub = D = (pilny) oraz telegramy, z których treści można wnioskować, iż są pilne.

§ 110.

Telegramy wchodzące, adresowane do osób zamieszkałych w pozamiejscowym okręgu urzędów i agencji oddawczych, urzędy te i agencje doręczają adresatom do wskazanych w adresie miejscowości bądź przez umyślnych posłańców, bądź za pośrednictwem poczty.

Przez umyślnych posłańców doręcza się telegramy bądź na życzenie nadawcy, gdy oznaczył on telegram jedną z 5 wskazówek = exprès =, = umyślnym =, = X P = exprès payé, = X P T = lub = X P P = (§ 42), bądź na życzenie adresata, gdy złożył on w urzędzie oddawczym pisemne zawiadomienie, iż życzy sobie, by wszystkie nadchodzące na jego imię telegramy były mu doręczane przez umyślnych posłańców.

Należność za posłańca uiszcza adresat, gdy telegram przy nadaniu oznaczony został wskazówką = exprès = lub = umyślnym =, lub gdy ten sposób doręczania został zastosowany na podstawie złożonego przez adresata oznajmienia; należność za posłańca uiszcza nadawca, gdy telegram przy nadaniu oznaczony został wskazówką = X P = exprès payé, = X P T = lub = X P P =.

Za pośrednictwem poczty doręcza się telegramy w następujących wypadkach:

- a) gdy nadawca lub adresat wyraźnie tego żądają;
- b) gdy nadawca nie wskazał w telegramie sposobu doręczania, adresat zaś nie wydał ogólnych zarządzeń, jak postępować z nadchodzącymi pod jego adresem telegramami;
- c) gdy urząd oddawczy nie może ze względów technicznych zastosować sposobu doręczania, wskazanego przez nadawcę;

d) gdy urząd oddawczy nie może uwzględnić podanej przez nadawcę wskazówki = *express* = lub = umyślnym = z tego powodu, iż adresat już poprzednio, w analogicznym wypadku, odmówił uiszczenia należności za umyślnego.

§ 111.

Telegramy, oznaczone jedną z trzech wskazówek = *G P* =, = *G P R* = lub = *T R* = (§ 43), nie są doręczane adresatom do lokali, lecz pozostają w urzędzie pocztowym lub w urzędzie telegraficznym do chwili osobistego zgłoszenia się po nie samego adresata lub też osoby pisemnie do tego przez adresata upoważnionej.

Odbiorca tego rodzaju telegramu obowiązany jest na żądanie urzędnika, wydającego telegram, okazać mu swój dowód osobisty.

§ 112.

Telegramy, w których nadawca zamiast podania szczegółowego adresu wskazał numer abonowanej przez adresata skrzynki pocztowej (§ 71), przekazywane są urzędowi pocztowemu, który postępuje z nimi jak z listami zwykłymi.

Wskazany w tym paragrafie sposób doręczania telegramów może być na pisemne żądanie adresata stosowany do wszystkich nadchodzących pod jego adresem telegramów.

§ 113.

Telegramy, w których nadawca zamiast podania szczegółowego adresu wskazał numer telefonu adresata (§ 71), wydawane są adresatom w drodze telefonicznej.

Oryginały telegramów, wydanych adresatom w drodze telefonicznej, po odnotowaniu na nich godziny i minuty wydania, doręczane są adresatom bezpłatnie za pośrednictwem listonoszy łącznie z korespondencją pocztową.

Gdyby adresatowi zależało na pędzem otrzymaniu oryginału telegramu, wówczas może on zażądać odesłania go w zwykłym trybie przez gońca telegraficznego, w tym jednak wypadku, uiszcza określoną w taryfie specjalną opłatę za doręczenie.

Wskazany w paragrafie niniejszym sposób wydawania i doręczania adresatom telegramów może być na pisemne żądanie adresata stosowany do wszystkich nadchodzących pod jego adresem telegramów. W składanem w tej sprawie oświadczeniu adresat może podać parę lub kilka numerów telefonów, pod którymi mają mu być wydawane telegramy zależnie od pory dnia, dni świątecznych lub dni pracy i t. p. okoliczności, jak również winien on udzielić wskazówek, co do sposobu postępowania z telegramami w razie braku odpowiedzi na telefoniczne sygnały wywoławcze urzędu oddawczego, lub odmowy ze strony osoby, zgłaszającej się do telefonu, przyjęcia wydawanego telegramu.

Rozdział 3.

Postępowanie przy doręczaniu telegramów w niektórych poszczególnych wypadkach.

§ 114.

Telegram z opłaconą odpowiedzią (§ 35) doręcza się adresatowi wraz z kuponem na odpowiedź.

Dołączanie kuponu zaznacza się odręcznie na stronie adresowej telegramu, jak również w cedule, w której adresat potwierdza odbiór telegramu. W razie gdyby adresat nie chciał przyjąć kuponu na odpowiedź, zaznacza to w cedule, kupon zaś zwraca gońcowi telegraficznemu.

O ile chodzi o telegram z opłaconą odpowiedzią, którego treść zakomunikowana została adresatowi w drodze telefonicznej, kupon na odpowiedź dołącza się do oryginału, odsyłanego adresatowi drogą pocztową, listem służbowo-poleconym, jednakże odbiorcy przysługuje prawo prosić o pozostawienie kuponu na odpowiedź w telegrafii do jego dyspozycji w tym wypadku, gdy zamieszkuje on w zamiejscowym okręgu pocztowym lub gdy niezwłocznie w drodze telefonicznej dyktuje odpowiedź.

§ 115.

Telegram obciążony należnościami, które ująć ma adresat, doręcza się adresatowi wraz z arkuszem likwidacyjnym, w którym wyszczególnia się, jaka suma i z jakiego tytułu ma być pobrana. Sumę podlegającą pobraniu uwidacznia się również na stronie adresowej telegramu.

Telegram może być wydany adresatowi tylko po uiszczeniu należności obciążających odbiorcę i podpisaniu arkusza likwidacyjnego.

Odbiorca telegramu obowiązany jest uiszczać następujące należności:

- a) całkowitą opłatę za telegram = *collect* = (§ 36);
- b) całkowitą opłatę za telegram morski nadany na statku, wymieniony za pośrednictwem stacji semaforycznej;
- c) uzupełniającą opłatę za telegram, za który należność ustalona została w urzędzie nadawczym nieprawidłowo wskutek niedozwolonych połączeń wyrazów (§ 93);
- d) uzupełniającą opłatę za telegram nadany według niższej taryfy, jeżeli telegram ten nie odpowiada warunkom ustalonym dla tego rodzaju telegramów (§§ 31, 51 — 56);
- e) opłatę za dostanie telegramu, bądź na żądanie nadawcy, wyrażone płatną wskazówką służbową = *F S* = (§§ 40 i 119), bądź na żądanie adresata, zaznaczone płatną wskazówką służbową = *réexpédié* =, = dostany = (§ 118);
- f) opłatę za umyślnego pośląńca (§ 42);
- g) opłatę za doręczenie telegramu przez gońca telegraficznego w zwykłej kolejności, gdy telegram już był wydany w drodze telefonicznej (§ 113).

§ 116.

Telegram, w którym urząd oddawczy stwierdził oczywiste błędy lub też wyrazy niezrozumiałe, których sprostowanie wymagałoby dłuższego czasu, doręcza się adresatowi w tej postaci, w jakiej został przyjęty, w zwykłej kolejności z adnotacją „sprostowanie nastąpi”.

Po służbowym sprawdzeniu telegramu w drodze telegraficznej i otrzymaniu niezbędnych wyjaśnień dodatkowo doręcza się adresatowi popra-

wiony duplikat telegramu z adnotacją „sprostowanie“.

§ 117.

Telegram, omyłkowo doręczony niewłaściwemu adresatowi i przez tegoż otwarty, winien być zwrócony gońcowi telegraficznemu z adnotacją o omyłkowym otwarciu albo też odesłany do urzędu oddawczego w sposób, jaki odbiorca uzna za stosowny.

§ 118.

Telegram, adresowany do osoby, która w chwili doręczenia go przebywa poza granicami miejscowego okręgu doręczeń danego urzędu oddawczego, może być, na żądanie adresata lub jego pełnomocnika, dosłany w drodze telegraficznej do nowego miejsca pobytu adresata.

Żądanie powyższe winno być złożone na piśmie urzędowi oddawczemu bądź przed wyjazdem adresata, bądź wówczas, gdy zajdzie tego potrzeba. Stosownie do żądania telegram pilny może być dosłany jako zwykły, lub odwrotnie — zwykły jako pilny.

Koszty dosłania telegramu, równe należności taryfowej za nadanie samodzielnego telegramu w urzędzie dosyłającym do urzędu nowego miejsca przeznaczenia, ponosi adresat lub też osoba, która zarządziła dosłanie.

Nagłówek służbowy telegramu, dosyłanego na żądanie adresata, pozostaje taki, jaki napisał urząd pierwotnego miejsca nadania, przed adresem jednak umieszcza się płatną wskazówkę służbową „dosłany z” lub „réexpédié de”.

Gdyby ani adresat, ani jego pełnomocnik nie złożyli żądania dosłania telegramu w drodze telegraficznej, gońiec jednak telegraficzny, doręczający telegram, otrzymał dokładne dane o nowym miejscu pobytu adresata, wówczas urząd oddawczy z własnej inicjatywy dosyła telegram w drodze pocztowej, zaliczając za to opłatę w myśl § 41.

§ 119.

Telegramy, oznaczone płatną wskazówką służbową = F S =, a więc podlegające dosłaniu na żądanie nadawcy (§ 40), przesyłane są i doręczane adresatom w kolejności podanych adresów, przy czem każdy urząd dosyłający skreśla wskazówki o lokalu adresata w miejscowości urzędu dosyłającego, pozostawiając dla wiadomości adresata po wskazówce = F S = nazwy urzędów, które telegram dosyłały.

Gdyby telegram oznaczony wskazówką = F S = zawierał jeden tylko adres, urząd miejsca przeznaczenia wpisuje nowy adres na podstawie danych, udzielonych mu w mieszkaniu adresata.

§ 120.

O każdym telegramie, który nie mógł być doręczony w miejscu przeznaczenia, urząd oddawczy powiadamia niezwłocznie urząd nadawczy bezpłatną notą służbową. W nocie winien być podany dosłowny adres niedoręzonego telegramu oraz powód niedoręczenia.

Jeżeli urząd nadawczy stwierdzi, iż podczas odelegrafowywania pierwotnego telegramu zaszło zniekształcenie adresu, wówczas niezwłocznie wysyła sprostowanie bezpłatną notą służbową. Gdyby i po otrzymaniu tego sprostowania telegramu nie można było doręczyć, urząd oddawczy wysyła powtórnie notę służbową o niedoręczeniu telegramu.

Jeżeli urząd nadawczy nie stwierdzi omyłki w adresie, wówczas doręcza odpis noty nadawcy lub też, jeżeli nadawca wyjechał, dosyła ją za nadawcą w drodze pocztowej. W drodze telegraficznej nota o niedoręczeniu może być dosłana tylko w tych wypadkach, gdy nadawca pierwotnego telegramu złożył żądanie, by wszystkie telegramy do niego adresowane były mu dosyłane w drodze telegraficznej, bądź w wypadku oznaczenia telegramu płatną wskazówką = P C = lub = P C D = (§ 38).

Jeżeli już po wysłaniu noty o niedoręczeniu telegramu, telegram ten został podjęty przez adresata lub też, jeżeli urząd oddawczy, mimo nieotrzymania od urzędu nadawczego sprostowania lub uzupełnienia adresu, uzyskał możliwość doręczenia telegramu, wówczas wysyła on do urzędu nadawczego drugą notę służbową o doręczeniu. Odpis tej drugiej noty doręcza się albo też dosyła nadawcy.

§ 121.

Noty służbowe o niepodjęciu przez adresatów telegramów, oznaczonych wskazówką = G P =, = G P R = lub = T R = (§ 43) wysyłane są w drodze pocztowej dopiero po upływie terminu przechowywania takich telegramów, t. j. po upływie 42 dni od dnia następnego po nadaniu.

Noty służbowe o niewydaniu stacjom okrętowym telegramów morskich, oznaczonych wskazówką = Sem = lub = Radjo =, wysyłane są w drodze telegraficznej po upływie wskazanego przez nadawcę czasu, w ciągu którego stacja pobrzeżna ma być przygotowana do wydania telegramu na statek (§ 24) lub też, o ile wskazówki takiej nie podano, po upływie dni 29, gdy chodzi o telegramy = Sem =, lub dni 5, gdy chodzi o telegramy = Radjo =.

Nadawcy telegramu morskiego przysługuje prawo, po otrzymaniu noty o niewydaniu telegramu na statek, prosić urząd pobrzeżny zapomocą płatnej noty służbowej o przedłużenie terminu gotowości do wydania telegramu o dalsze 30 lub też 7 dni.

Rozdział 4.

Adresy umówione.

§ 122.

Osoby, pragnące otrzymywać telegramy pod adresem umówionym lub też skróconym, obowiązane są adres ten podać na piśmie w urzędzie oddawczym i uiszczyć przewidzianą w taryfie opłatę roczną.

Podany adres umówiony jest ważny w ciągu roku kalendarzowego, t. j. od 1 stycznia do 31 grudnia włącznie; opłatę uiszczyć należy za cały rok bez względu na to, w którym miesiącu adres ten złożono i ile miesięcy pozostaje do końca roku.

§ 123.

Adres umówiony lub też skrócony może się składać z jednego lub kilku wyrazów bądź rzeczy-

wistych, bądź sztucznych, nie mogą to jednak być ani liczby lub pojedyncze litery, ani też nazwy miejscowości, ani imiona lub nazwiska osób.

Urząd, przyjmujący oświadczenie o zarejestrowanie skróconego lub umówionego adresu, obowiązany jest sprawdzić w alfabetycznej księdze adresów umówionych, czy identyczny adres nie został już podany poprzednio przez inną osobę i, gdyby tak było, zażądać zmiany umówionego adresu. W razie jednoczesnego podania przez dwie osoby identycznych adresów, pierwszeństwo przysługuje osobie, która z danego adresu umówionego korzystała w roku poprzednim.

§ 124.

Osoby, otrzymujące telegramy pod umówionym adresem, obowiązane są o każdej zmianie miejsca zamieszkania powiadamiać niezwłocznie urząd oddawczy. Zarejestrowanie nowego miejsca zamieszkania nie podlega opłatom, o ile znajduje się ono w granicach okręgu tegoż urzędu oddawczego, co i poprzednie, o ile natomiast znajduje się w granicach okręgu innego urzędu oddawczego, adresat obowiązany jest zarejestrować swój adres umówiony w nowym urzędzie oddawczym i uiścić określoną taryfą opłatę roczną.

CZĘŚĆ V.

REKLAMACJE, ZAŻALENIA, ŻĄDANIA ODSZKODOWAN, PRZECHOWYWANIE DOKUMENTÓW.

§ 125.

Wszelkie reklamacje w sprawach nadawania, wydawania i doręczania telegramów winny być wnoszone do tego urzędu pocztowo - telegraficznego, za pośrednictwem którego telegram był nadany lub otrzymany.

Reklamacje w sprawach powyższych podlegają opłatom manipulacyjnym, przewidzianym w taryfie telegraficznej.

Jeżeli jedna reklamacja dotyczy kilku telegramów, opłatę manipulacyjną uiszcza się od każdego telegramu.

Opłatę manipulacyjną zwraca się reklamującemu, jeżeli przeprowadzone dochodzenia wykazały, że reklamacja była uzasadniona.

§ 126.

Prawo żądania zwrotu opłat telegraficznych służy jedynie nadawcy lub odbiorcy telegramu w zależności od tego, który z nich opłatę uiścił.

Reklamacje, dotyczące zwrotu opłat, winny być wnoszone pisemnie bądź do urzędu nadawczego, bądź do urzędu oddawczego, bądź do właściwej dyrekcji poczt i telegrafów w ciągu 6 miesięcy, licząc od dnia następnego po nadaniu telegramu.

Do reklamacji należy dołączyć:

- a) oryginał lub odpis dowodu nadania, o ile je nadawca posiada, w przeciwnym zaś razie odpis nadanego telegramu ze wskazaniem miejsca i dnia nadania;
- b) oryginał doręzonego telegramu, o ile chodzi o zniekształcenie telegramu lub opuszczenie niektórych wyrazów;

- c) pisemne oświadczenie adresata lub urzędu oddawczego, stwierdzające nieotrzymanie telegramu lub otrzymanie go z opóźnieniem;
- d) kupon na odpowiedź, o ile chodzi o zwrot opłat za niewysłaną odpowiedź.

§ 127.

Zwrotowi podlegają następujące opłaty:

1. Całkowita opłata za każdy telegram, który z winy telegrafu nie doszedł do miejsca przeznaczenia.

2. Całkowita opłata za każdy telegram, którego wysłanie wskutek przerwy w połączeniach zostało wstrzymane, ze względu na co nadawca tego telegramu zażądał jego unieważnienia.

3. Całkowita opłata za każdy telegram, który z winy telegrafu nadszedł do miejsca przeznaczenia później, niżby to nastąpiło przy użyciu drogi pocztowej, lub w tych wszystkich wypadkach, gdy został on doręczony adresatowi od chwili nadania po upływie:

- a) 12 godzin, gdy chodzi o telegram wewnętrzny lub zagraniczny do krajów lub z krajów, sąsiadujących z Polską lub posiadających z nią bezpośrednie połączenia;
- b) 24 godzin, gdy chodzi o telegram zagraniczny do krajów lub z krajów europejskich, niewymienionych w punkcie a;
- c) 48 godzin we wszystkich innych wypadkach, przyczem okres ten podwaja się, gdy chodzi o telegram niespieszny.

Do wskazanych powyżej okresów czasu nie wlicza się: normalnej przerwy w urzędowaniu urzędu oddawczego lub też tranzytowego, gdy przerwa ta jest przyczyną opóźnienia; czasu zużytego na doręczenie telegramu przez umyślnego posłańca adresatowi, zamieszkałemu w zamiejscowym okręgu pocztowym urzędu doręczającego; czasu zużytego na odtelegrafowanie telegramów morskich na statek lub ze statku i czasu, w ciągu którego telegramy te przeleżały na stacji pobrzeżnej: semaforycznej lub okrętowej.

Okresy czasu podane pod b i c zmniejsza się do połowy, o ile chodzi o telegramy państwowe, płatne noty służbowe i telegramy prywatne pilne i do $\frac{1}{4}$ w wypadkach pod a, b i c, gdy chodzi o telegramy błyskawiczne.

4. Całkowita opłata za telegram w języku tajnym z opłaconem sprawdzeniem lub za telegram w języku jawnym, który wskutek błędów, jakie się wkrały przy odtelegrafowywaniu, niewątpliwie stał się bezprzedmiotowym, o ile błędy te nie były sprostowane w terminie przepisowym (punkt 3 niniejszego paragrafu) zapomocą płatnej noty służbowej.

W razie sprostowania w terminie przepisowym zwrotowi podlegają tylko opłaty za płatne noty służbowe (punkt 7 niniejszego paragrafu).

5. Całkowita opłata za telegram z opłaconą odpowiedzią, a więc zarówno za telegram zasadniczy, jak i za opłaconą odpowiedź w tych wypadkach, gdy wskutek błędów w telegramie zasadniczym odpowiedź stała się bezprzedmiotową, lub od-

wrotnie — gdy skutek błędów w odpowiedzi, za pytanie okazało się bezcelowem.

6. Opłata za wyraz lub wyrazy opuszczone przy wydawaniu telegramu, o ile błąd nie został sprostowany w terminie przepisowym zapomocą płatnej noty służbowej, i o ile podlegająca zwrotowi suma wynosi przynajmniej 2 złote (telegram wewnętrzny) lub też 2 franki złote (telegram zagraniczny).

Gdyby przez opuszczenie wyrazu lub wyrazów cały telegram stał się bezprzedmiotowym, wówczas obowiązują punkty 4 i 5.

7. Całkowita opłata za płatną notę służbową, wysłaną celem wyjaśnienia omyłki, popełnionej przez urząd telegraficzny.

8. Całkowita opłata za płatne noty służbowe (zapytanie i odpowiedź), zapomocą których żądano powtórzenia pewnych ustępów telegramu przypuszczalnie zniekształconych, w tych wszystkich wypadkach, gdy wszystkie powtórzone wyrazy okazały się zniekształconymi w porównaniu z tekstem pierwotnie otrzymanym.

Gdyby z liczby powtórzonych wyrazów pewne okazały się odtelegrafowanymi pierwotnie prawidłowo, inne zaś błędnie, wówczas nie podlega zwrotowi opłata za wyrazy odtelegrafowane prawidłowo za pierwszym razem. Jednak i w tym wypadku może być przyznany zwrot całkowitej opłaty, gdy zniekształcenie pewnych wyrazów stało na przeszkodzie zrozumieniu wyrazów odtelegrafowanych prawidłowo.

Nie są zwracane opłaty za telegramy, wymieniane bezpośrednio między nadawcą i adresatem w sprawie wyjaśnień, dotyczących poprzednio nadanych telegramów.

9. Całkowita opłata dodatkowa za wykonanie specjalnych zleceń nadawcy wraz z opłatą za odnośną płatną wskazówkę służbową, o ile zlecenia te wykonane nie były.

W razie niedoręczenia telegramu z wskazówką = T M x = jednemu z adresatów, zwrotowi podlega suma równa ilorazowi, otrzymanemu przez podzielenie całkowitej uiszczonej opłaty przez ilość adresów.

10. Całkowita należność za kupon na odpowiedź, o ile kupon ten nie został zużytkowany i zostanie zwrócony urzędowi, który go wystawił, przed upływem 6 tygodni od dnia następnego po wystawieniu kuponu.

Różnica między wartością kuponu na odpowiedź, a należnością za telegram, uiszczoną zapomocą tego kuponu, o ile różnica ta wynosi przynajmniej 2 złote lub 2 franki złote (§ 35).

11. Część opłaty telegraficznej za ten odcinek drogi, na którym skutek przerwy w komunikacji telegraficznej telegram zagraniczny był przesłany w drodze pocztowej.

12. Przewidziana w § 105 część opłaty za telegram unieważniony na życzenie nadawcy.

13. Opłaty lądowe (pobrzeżne) i okrętowe w całości w tych wypadkach, gdy stacja pobrzeżna powiadomiła urząd miejsca nadania o niemożności przesłania radjotelegramu stacji okrętowej miejsca przeznaczenia.

§ 128.

W razie nieuwzględnienia w całości lub tylko częściowego uwzględnienia roszczenia o zwrot opłat służy poszkodowanemu prawo dochodzenia tych opłat na drodze sądowej w terminie 6 miesięcy od dnia następnego po doręczeniu mu odnośnej decyzji dyrekcji.

§ 129.

Przedsiębiorstwo państwowe „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” nie przyjmuje materialnej odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesłania i doręczenia i nie wypłaca żadnego odszkodowania za straty, które mogą wyniknąć z powodu zagubienia, zniekształcenia lub opóźnienia telegramu.

Odpowiedzialność przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” ogranicza się do zwrotu pobranej za telegramy opłaty lub części tej opłaty w wypadkach przewidzianych w § 127.

§ 130.

Zażalenia na czynności urzędów pocztowo-telegraficznych wnosić należy do przełożonej dyrekcji poczt i telegrafów, a na decyzje prezesa dyrekcji do Ministra Poczt i Telegrafów.

§ 131.

Dla celów reklamacyjnych lub informacyjnych pierwopisy telegramów, oryginały dowodów doręczenia, książki nadawcze oraz wszelkie inne dokumenty telegraficzne winny być przechowywane w ciągu roku, licząc od 1 stycznia roku następnego po dacie wystawienia odnośnego dokumentu lub zapisku.